

**SLOVENSKÁ PSYCHOLOGICKÁ
SPOLOČNOSŤ**
pri Slovenskej akadémii vied

PSYCHOFORUM

***BULLETIN SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ
SPOLOČNOSTI PRI SAV***

1/2008

Bratislava

ČO NÁJDETE V TOMTO ČÍSLE ...

NAMIESTO ÚVODNÍKA	3	SPOMÍNAME Doc. PhDr. Milan Jozaf, CSc.	33
PRIPRAVUJEME XXVI. Psychologické dny Olomouc Psychológia zdravia v praxi Sociálne procesy a osobnosť 2008 Rozhodovanie v kontexte kognície, osobnosti, emócií	4	BLAHOŽELÁME Jubilujúci kolegovia v prvom polroku 2008	34
SPRÁVY Z AKCIÍ Seminár úcty prof. A. Jurovskému Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku Študentská vedecká konferencia 2008 na Katedre psychológie FIF UK 3. medzinárodná konferencia doktorandov odborov psychológia a sociálna práca na FSVaZ v Nitre	10	OZNAMY Národný projekt Excelentná univerzita na Katedre psychológie FF UK Informácia o NEPEŠ	35
KONFERENCIE, KURZY, VÝCVIKY .. Poradenský deň pre pedagógov a psychológov Adlerovské letné stretnutia 2008 Poradenstvo deťom, adolescentom a ich rodičom Teória a prax Adlera a Dreikursa Akcie Inštitútu V. Satirovej Výcvikový seminár interkultúrnych dovedností Konference Gestalt psychoterapie	19	DO KNIŽNICE ? A. Heretik, a kol.: Klinická psychológia P. Halama: Zmysel života z pohľadu psychológie K. Horneyová: Neurotická osobnosť našej doby A. Guggenbühl-Craig: Nebezpečí moci v pomáhajúcich profesiách	37
PREHĽAD KONFERENČNÝCH PODUJATÍ VO SVETE A U NÁS	28	KLUB PSYCHOFÓRUM Ponuka vydavateľstva Testcentrum Novinky z Portálu	45
PREDSTAVUJEME Slovenská komora psychológov opäť realitou	31		

NAMIESTO ÚVODNÍKA ...

Vážené kolegyně, kolegovia,

aj keď je už pred oknami jar, dostávate do ruky prvé číslo Psychofóra v roku 2008 a tak dodatočne veľa úspechov a pohody i zdravia v roku. Napriek istým snahám o zvýšenie periodicity bulletinu, nie sme skutočne schopní urobiť viac ako dve vydania informácií, komentárov, recenzií a stále, zdá sa, nerealizovateľnú voľnú tribúnu, alebo svojho času plánované metodologické okienko.

Pri bilancovaní našich aktivít za uplynulý rok treba spomenúť predovšetkým Psychologické dni, obľúbenú akciu českomoravskej a slovenskej psychologickéj spoločnosti. Čo je však dôležitejšie, tento raz sme spojili PD 2007 s Metodologickým seminárom, ktoré viedli poprední metodológovia tak v oblasti kvantitatívneho ako i kvalitatívneho výskumu (J. Ferjenčík a M. Miovský). Seminár mal pomerne značný ohlas a preto je v pláne ďalší, včas vás budeme informovať. Určite nám všetkým kvalitná metodologická príprava pomôže.

V čísle nájdete informácie o pripravovaných akciách našej SPS, ale i iných akcií u nás i vo svete. Len u nás na Slovensku to bude 14 plánovaných akcií, od takpovediac študentských akcií (ŠVOK v Trnave a Medzinárodná konferencia doktorandov v Nitre), až po medzinárodné interdisciplinárne vedecké konferencie, napr. Psychologické aspekty rozhodovania (jún Nitra).

Tento rok máme v psychologickéj obci viacero dôvodov na oslavu, alebo aspoň pripomienku na významné udalosti. Predovšetkým je to 100 rokov od narodenia "otca slovenskej psychológie", prof. Antona Jurovského, okrem mnohých významných počinov, tiež jedného zo zakladajúcich členov a prvého predsedu Slovenskej psychologickéj spoločnosti. A je to tiež 50 rokov od založenia SPS, ktoré si pripomenieme na konferencii Psychologia Cassoviensis 2008 (8. - 10.10.), venovanej dvom významným výročiam viažucim sa k východnému regiónu: 40. výročie otvorenia štúdia psychológie v Košiciach a 90. výročie narodenia Prof. Jána Hvozdíka. Pri tejto príležitosti bude aj Valné zhromaždenie s voľbami Výboru SPS, na ktoré vás všetkých členov pozývame.

Prajem v mene celého výboru SPS dobrý rok 2008, úspešnosť v ňom, veľa chuti stretávať sa, diskutovať a spolupracovať.

*Ivan Sarmány-Schuller, predseda SPS pri SAV
Marec 2008*

PRIPRAVUJEME

Českomoravská psychologická společnost
Katedra psychologie Filosofické fakulty UP Olomouc
Slovenská psychologická společnost

připravují v termínu 4. - 6. září 2008

XXVI. Psychologické dny

Já & my a oni

Tématem bude tentokrát dynamický a v průběhu života jedince i společnosti stále se proměňující vztah mezi jedincem, jeho blízkým společenstvím a okruhem ostatních lidí. Budeme se tázat, jak se z hlubin nevědomí vynořuje lidský jedinec ve své psychologické identitě a prožívání, jak mu v tom pomáhá či brání jeho nejbližší prostředí, „jeho lidé“, jak člověk vstupuje do světa a učí se žít, spolupracovat a soutěžit s ostatními lidmi. Rádi bychom tento proces nasvítili z nejrůznějších úhlů psychologických disciplín (rodina, škola, práce...), a to ve zdraví a v nemoci i v průběhu celého životního běhu.

Srdečně Vás zveme k aktivní účasti na programu. K přihlášení svých příspěvků a symposií použijte další části těchto stránek - viz menu vpravo.

TERMÍNY

Odeslání Vaší přihlášky k aktivní účasti včetně anotace příspěvku přes internet: **do 20. 5. 2008**

Potvrzení o přijetí příspěvku a zařazení do programu: **16. 6. 2008**

Zaslání Vaší přihlášky k registraci + dokladu o zaplacení na KS UP, Olomouc: **do 30. 6. 2008**

Rozeslání potvrzení registrace + program: 2 týdny před konáním

Stornopoplatek ve výši 100% při zrušení účasti po 20. 8. 2008

POPLATKY

Konferenční poplatek zahrnuje účast na odborném programu, konferenční materiály, uvítací recepci 4. 9., občerstvení během konference.

Členové ČMPS / SPS: 700 Kč

Ostatní: 900 Kč

Studenti (denní pregr.) 350 Kč

Zvlášť se hradí:

objednané ubytování na VŠ kolejích: 360-400 Kč/noc

*závazně objednaný oběd 5.9.: 90 Kč

*společenský večer 5. 9.: 400 Kč

*vstupné na večerní prohlídku hradu Bouzov: 50 Kč

*ubytování v hotelu (platíte na recepci)

Celkovou částku (součet Vámi vybraných požadavků) uhradte prosím na účet uvedený níže (také na formuláři přihlášky).

Doklad o platbě ("papírovou" kopii nebo elektronické potvrzení) prosíme zašlete Konferenčnímu servisu UP Olomouc s uvedením jména plátce.

Zrušení pasivní účasti oznamte Konferenčnímu servisu UP Olomouc, zrušenou aktivní účast také programovému výboru.

Poplatek Vám bude vrácen v případě zrušení do 31. 7. 2008.

Účet konference (UP): Komerční banka a.s., pobočka Olomouc, č.ú.: 19-1096330227/0100, var. symbol: 9990222.

Název účtu: Univerzita Palackého v Olomouci

Po 30. 7. 2008 **nelze** hradit poplatek převodem, pouze v hotovosti u registrace. Při úhradě po tomto termínu bude registrační poplatek **o 100 Kč vyšší**.

S vyplněnou přihláškou prosíme zaslat kopii potvrzení o převodu registračního poplatku.

Kolegové ze Slovenska mohou uhradit hotově u registrace bez navýšení.

V případě, že poplatek bude za účastníka hradit **zaměstnavatel**, prosíme uvést i jméno účastníka.

PROGRAM

Nabídka tematických sekcí:

1. Potřeby dětí a nároky rodičů
2. Násilí ve společnosti
3. Úskalí pracovního prostředí
4. Stárnutí a psychologie
5. Psychodiagnostika
6. Panel k problematice VŠ vzdělávání v psychologii
7. Studentská sekce
8. Posterová sekce

Přislíbené přednášky v plénu

Doc. PhDr. Anna Hogenová: *K problematice intersubjektivity ve fenomenologii*

PhDr. Jaroslav Šturma: *Lidmi se stáváme skrze osobní vztah*

Nabízíme prostor pro další témata - prosíme, abyste s návrhy neváhali, necht' mají možnost se připojit i další aktivní zájemci o Vaše téma, předpokládáme však z Vaší strany zajištění alespoň čtyř příspěvků, aby sekce mohla být otevřena.

Návrh tématu je možné vepsat do formuláře přihlášky k aktivní účasti (Jiné), zároveň však prosíme, abyste poslali zprávu na e-mail: cmeps@ecn.cz a uvedli jména autorů dalších příspěvků v sekci.

Bližšie informácie na <http://www.psychologickedny.info>

Sekcia Psychológie zdravia SPS pri SAV si dovoľuje pozvať záujemcov o problematiku na
3. Celoslovenskú konferenciu

Psychológia zdravia v praxi

Ktorá sa bude konať dňa 15. mája 2008 – t.j. vo štvrtok od 9.00 hod v prednáškovej sále
DFN, Limbová 1, Bratislava – Kramáre

Počas konferencie sa bude konať panelová diskusia o ďalšom smerovaní PZ na Slovensku
a integrácii Sekcie PZ do EHPS

Záujemcovia o aktívnu účasť sa môžu nahlásiť na nižšie uvedenú adresu do 30.4.2008

Na konferencii sa podieľajú:
Sekcia PZ SPS pri SAV
KISH UPJS Košice
Kancelária WHO na Slovensku

Tešíme sa na stretnutie s Vami

Za prípravný výbor

Dr. Dušan Selko

Kontaktná adresa:

D.Selko
NÚSCH,a.s.
Pod Krásnou hôrkou 1
833 48 Bratislava
e-mail: selko@nusch.sk
tel.: 02/59320 237; 02/32321 237

ÚSTAV EXPERIMENTÁLNEJ PSYCHOLÓGIE SAV V BRATISLAVE

v spolupráci so
Spoločenskovedným ústavom SAV v Košiciach,
Psychologickým ústavom AV ČR v Brne,
Psychologickým ústavom FF MU v Brne
si vás dovoľuje srdečne pozvať
na XI. ročník konferencie

SOCIÁLNE PROCESY A OSOBNOSŤ 2008

s ústrednou témou

Osobnosť a procesy zvládania

Ako mnohí viete, konferencia je zameraná na základný a aplikovaný výskum v oblasti sociálnej psychológie a psychológie osobnosti. Pre tohtoročný jedenásty ročník sme zvolili ústrednú tému **Osobnosť a procesy zvládania**. Hlavnou pohnútkou pre jej výber bolo životné jubileum našej milý kolegyne RNDr. Zdenky Ruiseľovej, CSc. Príspevky orientujúce sa na ústrednú tému konferencie, budú prijímané s preferenciou.

Ako ďalšie rokovacie témy ponúkame:

- **Kvalita života a zdravie**
- **Kognície, múdrosť a osobnosť**
- **Sociálne procesy a osobnosť vo vývine**
- **Teória, metodológia a psychodiagnostika**

Termín: 15. – 17. september 2008

Miesto: Kongresové centrum Academia, Stará Lesná, Vysoké Tatry

Dôležité termíny:

30. máj 2008 **Uzavierka** prihlášok. Prosíme o prednostné prihlasovanie prostredníctvom elektronického formulára, ktorý je dostupný na <http://www.psychologia.sav.sk/staralesna2008/>. Súčasťou prihlášky je abstrakt v slovenčine (resp. češtine) o rozsahu max. 1000 znakov, spolu s kľúčovými slovami.

1. august 2008 Rozposielanie presného harmonogramu konferencie a organizačných pokynov akceptovaným záujemcom.

15. september 2008 O **14 hod.** predpokladaný začiatok konferencie.

Dôležité informácie:

Konferenčný poplatok: **700,-Sk** (100,-Sk pre študentov) bude uhrádzaný pri registrácii v prvý deň konferencie.

Ústne vystúpenia: trvanie max. **10 min.** plus diskusia.

Postery: k dispozícii sú stojany veľkosti **100 x 100 cm**.

Zborník z konferencie: Záujemcovia o publikovanie v recenzovanom zborníku z konferencie, budú môcť svoje príspevky odovzdať v elektronickej forme v priebehu rokovacích dní (rozsah max. 10 normostrán vrátane literatúry, vo formáte MS Word, typ písma Times New Roman - veľkosť 12 - okraje 2,5 - riadkovanie 1,5 - bez ďalšieho formátovania textu).

Spoločenský večer: **450,-Sk**. Bude sa konať v druhý deň konferencie 16. septembra 2008, priestoroch KC Academia.

Ubytovanie: Ubytovanie je k dispozícii priamo v hoteli KC Academia, v ktorom budú prebiehať rokovacie dni. Účastníci konferencie si rezervujú ubytovanie **samostatne**. Recepcia hotela uprednostňuje **rezervácie prostredníctvom e-mailu: pestova@hotelacademia.sk**. **Nezabudnite uviesť, že ste účastník/čka konferencie Sociálne procesy a osobnosť 2008!** Zvýhodnené ceny ubytovania organizátori garantujú len v hoteli KC Academia, preto neváhajte a prihlasujte sa ihneď! ***K uvedeným zvýhodneným cenám izieb sa automaticky pripočítava cena raňajok (140,- Sk osoba/deň) a miestny poplatok (10,- Sk osoba/deň).**

2-lôžková štandard	580,-Sk izba/noc *pr: 290+140+10=440,-Sk osoba/noc	Apartmán/single	560,-Sk izba/noc
2-lôžková štán./single	460,-Sk izba/noc	Prístelka v izbe štandard	180,-Sk izba/noc
Apartmán	750,-Sk izba/noc	Prístelka v apartmáne	230,-Sk izba/noc

Stravovanie: Možno zabezpečiť stravovanie počas rokovacích dní priamo v hoteli KC Academia. **Prosím, záväzne označte v elektronickej prihláške, či o stravovanie (obed a 160,- Sk; večera a 150,- Sk) máte záujem.**

Organizačný výbor:

Prof. PhDr. Imrich Ruisel, DrSc.

Mgr. Jitka Gurňáková, PhD.

Mgr. Lenka Golecká, PhD.

Kontakty: e-mail: spo2008@savba.sk

poštová adresa: Ústav experimentálnej psychológie SAV

Dúbravská cesta 9

813 64 Bratislava

Slovenská republika

telefón: +421 2 5477 5625

fax: +421 2 5477 5584

Aktuálne informácie ohľadom konferencie sú dostupné na:
<http://www.psychologia.sav.sk/staralesna2008/>

**FAKULTA SOCIÁLNYCH VIED A ZDRAVOTNÍCTVA UKF V NITRE
KATEDRA PSYCHOLOGICKÝCH VIED**

a

SLOVENSKÁ PSYCHOLOGICKÁ SPOLOČNOSŤ PRI SAV

si Vás dovoľujú pozvať na medzinárodnú vedeckú konferenciu

**ROZHODOVANIE V KONTEXTE KOGNÍCIE,
OSOBNOSTI A EMÓCIÍ**

ktorá sa uskutoční

v Nitre (ul. Kraskova 1) dňa 27. 6. 2008

Konferencia je zameraná na výmenu poznatkov a skúseností z oblasti rozhodovania. Cieľom je interdisciplinárny pohľad na aktuálne témy, súčasný výskum, ale i praktické skúsenosti s aplikáciou teórií rozhodovania v praxi.

Organizátori:

PhDr. Eubor Pilárik (lpilarik@ukf.sk)

PhDr. Ivan Sarmány-Schuller, CSc. (expssarm@savba.sk)

PaedDr. Erika Kováčová, PhD. (ekovacova@ukf.sk)

Z úcty a vďaky prof. Jurovskému; Storočnica slovenskej psychológie

*Prof. PhDr. Anton Jurovský, DrSc.
26.3.1908, Uľanka – 16.7.1985, Bratislava*

Pre psychológiu ako odbor s dlhou minulosťou, ale krátkou históriou boli nesmierne dôležité začiatky jej akceptovania ako samostatnej vedy. Míľnik, ktorý predstavujú prvé experimenty v laboratóriu v Lipsku koncom 19. storočia znamenal priestor pre autonómny rozvoj myšlienok, ktoré vždy boli súčasťou iných odborov, avšak až pod zastrešením psychológie mohli byť riešené s metodologickým zázemím, experimentálnym overovaním a aplikačnými výstupmi. Na Slovensko začala psychológia intenzívne prenikať začiatkom 20. storočia a pohnuté politické časy neboli nápomocným prostredím pre jej pevné etablovanie. Míľnikom v tomto kontexte je rok 1928, keď v Bratislave vznikla prvá psychologická inštitúcia, Psychotechnický ústav na čele s Josefom Stavělom. Napriek tomu, že dnes by sme si mohli pripomínať 80. výročie založenia Psychotechnického ústavu, boli sme 27. Marca 2008 svedkom osláv “Storočnica slovenskej psychológie”. Zdanlivá nesúrodosť v termínoch sa dá vysvetliť osobnosťou, ktorá v slovenskej psychológii znamená toľko, že dátum jej narodenia, rok 1908, môžeme symbolizovať so vznikom psychológie na Slovensku. Touto osobnosťou je Prof. PhDr. Anton Jurovský, DrSc., ktorý je nie náhodou považovaný za “duchovného otca slovenskej psychológie”.

Oslava storočnice narodenia prof. Jurovského bola v Ústave experimentálnej psychológie SAV milou, ale tiež veľkolepou udalosťou. V preplnenej zasadačke pavilónu spoločenských vied SAV v areáli SAV bratislavskej Patrónky si s radosťou a úctou si prišli zaspomínať nielen Jurovského súčasníci, ktorí, nesúc jeho dotyk a poslanie, pokračovali v tom, o čo sa i on usiloval, ale aj tí, ktorí sme Jurovského osobne nepoznali. O to cennejšie bolo, že seminár bol pretkaný veľmi osobnými a živými výpoveďami ľudí, ktorí nám, ktorí sme ho osobne nepoznali, predstavili prof. Jurovského nielen ako odborníka, ale aj ako človeka. Z živých výpovedí jeho žiakov a spolupracovníkov sa dalo vypožorovať, že prof. Jurovský bol nielen odborník, psychológ, ktorému vďačíme za to, že v svojom čase a v svojich podmienkach sa zaslúžil o vznik a rozvoj psychológie ako samostatnej vedy na Slovensku, ale i charizmatická a nezabudnuteľná osobnosť.

Prof. PhDr. Viera Bačová, DrSc., riaditeľka Ústavu experimentálnej psychológie SAV, otvorila seminár, predseda Slovenskej psychologickej spoločnosti doc. PhDr. Ivan Sarmány Schuller viedol druhú časť seminára. Najprv vystúpili zástupcovia dvoch pracovísk, kde prof. Jurovský počas života pracoval: Doc. PhDr. Igor Brezina, PhD., vedúci katedry psychológie FFUK a PhDr. Dorota Kopasová, CSc. poverená zástupkyňa Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie. Reprezentant Filozofickej fakulty UK doc. Brezina vyzdvihol nielen podiel prof. Jurovského na budovaní prvého vysokoškolského pracoviska na Slovensku, ale opätovne vyslovil ľútosť nad jeho dvomi, politicky vynútenými odchodmi z fakulty. Dr. Kopasová pripomenula zásluhy prof. Jurovského na rozvinutí intenzívnej výskumnej činnosti, vtedy nového pracoviska a vyzdvihla prof. Jurovského za jeho výrazný pozitívny a ľudský vplyv na formovanie ďalších generácií slovenských psychológov.

Prof. Ing. Štefan Luby, DrSc., Dr.h.c., predseda SAV, už svojou účasťou vyjadril podporu Slovenskej akadémie vied tomuto podujatiu. V úvodnom vystúpení vyzdvihol vedeckú osobnosť prof. Antona Jurovského ako človeka, ktorý napriek prekážkam zo strany vtedajšej štátnej moci plne využil svoje schopnosti a talent na rozvoj psychológie aj výchovu nasledovníkov. Stal sa tak zakladateľskou osobnosťou psychológie na Slovensku, možno ho právom priradiť k takým vedeckým osobnostiam 20. storočia Slovenska, akými boli Andrej Kmeť, alebo Ľudovít Novák.

Za zorganizovanie seminára v takej podobe, v akej sme ho mohli zažiť, vďačíme predovšetkým Prof. PhDr. Damiánovi Kováčovi, DrSc., na ktorého osobnosť prof. Jurovského zapôsobila natoľko, že je svojim poslaním a celoživotným dielom pokračovateľom tohto začatého diela, ako to vo voľnej rozprave zdôraznil jeden z Jurovského súčasníkov prof. Ing. V. Kovačič, CSs. Okrem oficiálnych, kľúčových príspevkov prof. Kováča (Anton Jurovský – duchovný otec slovenskej psychológie), a PhDr. Veroniky Koválikovej, CSc., (Čomu nás pán profesor učil a čo nám zanechal) bola zaujímavou časťou bola voľná rozprava – výpovede Jurovského súčasníkov tak, ako si ho pamätajú z pracovných a mimopracovných aktivít. Tak bolo možné pre nás, ktorí sme ho nezažili vidieť duchovného otca slovenskej psychológie ako človeka, osobnosť, ktorý nechal na svojich spolupracovníkoch špecifický dotyk. Mimoriadne cennou bola tretia časť stretnutia, kde dve dcéry prof. Jurovského, PhDr. Katarína Bieliková, psychologička Dr. Magdaléna Kvassayová, a vnučka, taktiež psychologička Mgr. Barbora Váryová prispeli artefaktmi zo života ich blízkeho, ako sú fotografie z rodinného archívu a spomienky na starého otca a otca a zároveň “kolegu” a psychológa. Z ich slov bolo zjavné, že boli milo prekvapené, až dojaté z úcty, ktorú si, pre nich otec a starý otec zaslúžil od slovenskej psychologickej komunity viac ako dvadsať rokov po svojej smrti.

Sumárne, pre nás, ktorí sme nemali možnosť sa s tou osobnosťou stretnúť bol seminár bohatým zdrojom rôznorodých informácií. Ako vo svojom príspevku predniesol prof. Kováč, prof. Jurovský bol predovšetkým slovenský psychológ, autor prvej slovenskej vysokoškolskej učebnice, bádateľ, osnovateľ odborného štúdia na Komenského univerzite, rozvíjateľ odbornopracovnickej činnosti na Slovensku, organizátor odborného psychologického života, šíriteľ psychologických poznatkov

a prístupov k životu jednotlivcov a spoločnosti. Napísal dve desiatky pôvodných a popularizačných kníh a tri stovky odborných a informačných štúdií a článkov (svoju pracovnú kariéru začal v bratislavskom Psychotechnickom ústave r. 1931). Prof. Kováč doložil aj osobnostnú charakteristiku: Prof. Jurovský bol charizmatickou osobnosťou, psychológiu miloval a doslova ju vštepoval svojim študentom, bol neobyčajne húževnatý v práci v prekonávaní prekážok, sugestívne a s vtipmi prednášal, kamarátsky sa správal k mladším kolegom, bol vynikajúci spoločník, žil v súladnom rodinnom živote; s manželkou vychovali tri deti, z ktorých jedna dcéra ako aj vnučka vyštudovali psychológiu.

Z vyžiadaných referátov vyberáme niektoré časti v priamej citácii:

Z referátu prof. Kováča:

Profesor Anton Jurovský je – obrazne povedané – nielen základným kameňom, ale aj dlhodobým staviteľom dnes už rozsiahleho areálu slovenskej psychológie. Je príkladom človeka práce, vedy a profesie. Celý jeho život v profesii bol naplnený úsilím urobiť psychológiu na Slovensku skutočne vedou a jej výsledky využívať aj v spoločenskej praxi. Znamenalo to vytvoriť predovšetkým podmienky pre kvalitné štúdium psychológie, pre možnosť psychologického výskumu a publikovania jeho výsledkov a pre aplikáciu poznatkov psychológie v oblastiach, v ktorých je potrebná a užitočná. Postupne vyškolil viac-menej solitárne desiatky mladých psychológov, ktorí spolu s jednotlivcami predvojnového obdobia vyvolali vlny prudkého rozvoja psychológie na Slovensku. K tomu výsledná štatistika: r. 1948 bolo u nás niekoľko desiatok psychológov, v súčasnosti – r. 2008 žiaci A. Jurovského a ich nasledovníci vedú 9 vysokoškolských inštitútov psychológie a počet odborných psychológov na Slovensku už prekročil 2000.

A. Jurovský sa stal autorom prvej slovenskej vysokoškolskej učebnice Psychológie; v 40. rokoch vyšla v troch rovnakých (r. 1942 a d.) a v jednom prepracovanom vydaní (r. 1949). Slovenskému (4. vydaním aj českému) študujúcemu alebo aj záujemcovi o psychológiu sa sprístupnil na túto dobu vysoko reprezentatívny prehľad psychologického poznania v západoeurópskej kultúre prvej polovice 20. storočia. Výsledným nákladom, t.j. 7000 exemplárov sa Jurovského Psychológia stala v doterajšej histórii u nás najpočetnejšou. Na tomto poznaní, osobitne však podanom sugestívnym štýlom v prednáškach A. Jurovského, sa vyškolili prvé kohorty slovenských odborných psychológov. No nielen to. Psychológiou A. Jurovský kodifikoval vedecký jazyk v slovenčine, k čomu prispeli multilingvistické kompetencie jej autora. Jurovského Psychológia bola najvýznamnejšou databankou psychologických poznatkov na Slovensku po viaceré desiatky rokov 20. storočia. Vďaka nej sa vyškolili nielen stovky psychológov v ČSR ale aj záujemcovia z ďalších príbuzných odborov, pedagógov, sociológov, ekonómov atď.

A. Jurovský sa stal prvým slovenským psychologickým bádateľom – výskumníkom vo viacerých oblastiach: vo vývinovej a edukačnej psychológii, v psychológii osobnosti, v psychológii práce ale nadovšetko v sociálnej psychológii. V každej z nich vykonal širšie koncipované empirické výskumy, vytvoril k nim originálne

výskumné metodiky a čo je najprínosnejšie, najdôležitejšie výsledky sprístupnil v knižných monografiách: *Psychologické základy výchovy* (1934), *Utváranie osobnosti dieťaťa* (1939), *Súlady v rodinnom živote* (1946), *Dieťa a disciplína* (1955), *Psychológia osvetovej práce* (1958), *Duševný život v spoločenských podmienkach* (1963), *Kultúrny vývin mládeže* (1965), *Spokojnosť s prácou a jej činiteľa* (1971), *Mládež a spoločnosť* (1974), *Osobnosť človeka pri práci* (1980).

A. Jurovský sa stal vo svojej dobe psychologickým expertom psychického vývinu slovenského človeka.

Možno vyvodiť, že A. Jurovský sa stal aj priekopníkom terajšieho stavu takých médií, v ktorých psychológovia pravidelne vystupujú ako experti na najrozličnejšie problémy bežného života ľudí, osobitne detí a mládeže, rodinného spolunažívania, antisociálnych správanií atď.

Uvedené i ďalšie dôkazy svedčia o tom, že prof. PhDr. Anton Jurovský, DrSc. bol iniciátor, zakladateľ, vedúca osobnosť vývoja psychológie ako modernej vedy a odbornovo-praktickej činnosti na Slovensku, ktorého právom pokladáme za "duchovného otca" slovenskej psychológie.

Z referátu dr. V. Koválikovej vyberáme:

Ak keby sme si boli želali, aby jeho dielo bolo aj verejne ohodnoteného ešte za jeho života, je dobré – a treba povedať, že sme "osudu" vďační za to, že sa to stalo možným, hoci po jeho smrti.

Jeho – hádam základná – charakteristická osobná kvalita bola noblesa. neviem si ho predstaviť ako hrubo nahnevaného, zlomyseľne nadávajúceho, ironického, vulgárneho a už vonkoncom nie ako človeka schopného akejkoľvek podlosti.

Bol neuveriteľne pracovitý, pritom neviem, či vôbec niektorú zo svojich mnohých činností a prác pokladal za povinnosť. On žil s psychológiou. Všetko v nej bolo preňho zaujímavé. Pre svoje presvedčenie o jej užitočnosti bol ochotný a schopný vzdať sa iných svojich záujmov. Bol si vedomý toho, že psychológia nemá hotové odpovede ani na mnohé základné otázky, ale má mnohé "nástroje" ako sa dostať k poznatkom o tom, prečo človek koná tak ako koná, a tým možnosť ovplyvňovať jeho život, poznatky psychológie vplývajú na to, čo sa o človeku predpokladá, a to samo modifikuje nielen obraz o ňom, ale aj človeka samého.

Zostáva mnoho otázok o tom, z čoho vyplýva neschopnosť? Nemožnosť? Neochota? Nezrelosť? ľudí prežiť život pokojne a uspokojivo. Alebo – sformulované pozitívne: "Ako usporiadať život človeka tak, aby žil radostne a užitočne?"

Netreba však ani dnes zabúdať, že cesta p. profesora bola veľmi ťažká. A hoci sme presvedčení, že nik zo slovenských psychológov nezabudne na to, že on položil u nás základný kameň jej budovy, treba si aj v jeho prípade pripomenúť slová Stefana Zweiga: (Svedomí proti násilí, str. 265). Dúfame, že história pána profesora sa v dejinách nezopakuje. Alebo: Nezopakuje sa aj v dejinách?!

Obohacujúca bola časť seminára, keď dr. M. Koziak uviedol výber zachovaných zvukových nahrávok z archívu Slovenského rozhlasu. Bolo to pripomenutie pre tých, ktorí si tento hlas pamätali a milý, živý kontakt pre nás, ktorí sme tú možnosť nemali.

Posledná časť seminára posunula spomienky do veľmi osobnej a emočnej podoby. V rozprave vystúpili: doc. PhDr. O. Blaškovič, CSc., doc. PhDr. A. Stančák, CSc., prof. PhDr. J. Grác, DrSc., PhDr. D. Kopasová, CSc., PhDr. J. Ch. Raiskup, doc. PhDr. J. Vonkomer, CSc., doc. PhDr. E. Komárik, CSc., PhDr. M. Stríženec, CSc., doc. PhDr. A. Plháková, DrSc., doc. PhDr. E. Šimová, CSc., doc. PhDr. V. Kovačič, CSc., PhDr. V. Diešková, CSc., prof. PhDr. L. Košč, CSc, PhDr. V. Kožinár, CSc., PhDr. M. Hřebíčková, CSc. Po výpovediach týchto českých a slovenských psychológov o prof. Jurovskom tak, ako ho zažili a tak, ako si ho pamätali napokon spomienky na neho oživila dcéra dr. M. Kvassayová a vnučka dr. B. Varyovej, ktoré ho zažili nielen ako otca a starého otca, ale aj ako radcu, psychológa.

Verím, že už onedlho bude mnoho materiálov a spomienok, aj tých, ktoré kvôli času nestihli byť prezentované na seminári zhmotnených a pripomenutých v pripravovanej monografii o prof. Jurovskom.

Jana Benedikovičová

VII. ročník konferencie

“Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku”

Dňa 21. a 22. januára 2008 sa v Bratislave uskutočnil siedmy ročník konferencie ***Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku***. Akademické podujatie tento rok prvýkrát prekročilo hranice Českej republiky a uskutočnilo sa na Slovensku. Hostiteľom akcie bola Katedra psychológie a patopsychológie Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave; okrem tejto inštitúcie akciu organizoval Kabinet výskumu sociálnej a biologickej komunikácie Slovenskej akadémie vied – Centrum excelentnosti SAV pre výskum a rozvoj občianstva a participácie v Bratislave; a Centrum adiktológie Psychiatrickej kliniky 1. lekárskej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe. Partnerom konferencie bola Nadácia otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation.

Témou ročníka bol kvalitatívny výskum vo verejnom priestore. Hlavnou myšlienkovou líniou podujatia boli možnosti výskumníkov v oblasti spoločenských vied reálne ovplyvňovať priestor, ktorý skúmajú – na rozdiel od pozitivistického modelu vedca ako neutrálneho a nezainteresovaného pozorovateľa.

Na úvod konferencie vystúpili pozvané spíkerky **Ivana Marková** z University of Stirling a **Wendy Stainton-Rogers** z The Open University. Program konferencie ďalej tvorilo päť pozvaných sympózií. V prvom z nich sa **Miloš Kučera** pokúsil o zovšeobecnenie 15 rokov etnografického výskumu v podaní Pražskej skupiny školskej etnografie; okrem vedúceho vystúpili v sympóziu aj Miroslav Klusák a Ida Viktorová. V druhom sympóziu **Tatiany Hičárovej** a **Michala Miovského** predstavili Radomír Masaryk, Silvia Miklíková a Katarína Pafková priebežné výsledky Projektu evalvácie uplatňovania

vybraných drogových paragrafov Trestného zákona SR. V treťom sympóziu sa **Gabriel Bianchi** spolu s kolegami Ivanom Lukšíkom a Miroslavom Popperom pod heslom “Kvalitatívny výskum je spôsob myslenia, nie metóda” venoval nástrahám cieleného výskumu a ich kvalitatívnym poistkám. Vo štvrtom sympóziu prezentovali **Jana Plichtová**, Mirka Hapalová a Šarlota Pufflerová, pojem “deliberatívna demokracia” a možnosti jej analýzy aj využitia. V piatom sympóziu sa **Vladimír Chrz** orientoval na populárnu kultúru, konkrétne na kultúru “fantasy”, okrem sveta hier RPG v podaní Kateřiny Pekárkovej predstavil tento blok aj analýzu dennej tlače od Barbary Lášticeovej a Magdy Petrjánošovej.

Na konferencii okrem 5 pozvaných sympózií prebehlo 7 ďalších tematických sekcií s 21 voľnými príspevkami a . výskumníci a výskumníčky prezentovali 11 posterov a 2 pracovné dielne venované etnografickému pozorovaniu a médiám. Po pracovných dielňach nasledovala menej formálna časť programu s vystúpením zoskupenia Naivný jazz. V skupine hral aj Gabriel Bianchi, riaditeľ jednej z troch organizujúcich inštitúcií. Bratislavský ročník konferencie **Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku** nadviazal na úspešnú sériu, ktorá začala v roku 2000 v Brne. Ako v úvodnom prejave pripomenul autor myšlienky celej série Michal Miovský, každý z ročníkov posunul obsahovú aj formálnu úroveň vyššie a konferencia sa neustále snaží zvyšovať svoju kvalitu – napríklad sprisňovaním kritérií výberu príspevkov či vymedzovaním hlavných tematických celkov. Z pohľadu organizácie účastníci a účastníčky v hodnotiacich dotazníkoch vyzdvihovali príjemnú atmosféru, manažment a a tematický záber konferencie. V dotazníku sme našli niekoľko pozitívnych odkazov a poďakovaní. Napriek tomu, že konferencia sa uskutočnila v inej krajine a organizoval ju iný tím ľudí sa odpovede na kvantitatívne škály v dotazníku na desatiny zhodovali s hodnotením predchádzajúceho ročníka – celkové hodnotenie ročníkov 2007 a 2008 sa dokonca zhodovalo na stotiny (1,53 na školskej škále od jedna do päť).

Ďalšie informácie o siedmom ročníku, podrobný program konferencie, zborník abstraktov, album fotografií a aktuálne informácie o zborníku príspevkov sú na stránke www.diskurz.sk/konferencia. V budúcnosti bude podľa slov Michala Miovského každý párný ročník organizovať pôvodný tím konferencie, zatiaľ čo nepárne ročníky by mali preberať rôzne iné spolupracujúce pracoviská z Čiech a Slovenska. Nasledujúci ôsmy ročník sa teda uskutoční v Olomouci v čase 19. a 20. 1. 2009.

Radomír Masaryk, Barbara Lášticeová, Magda Petrjánošová

Študentská vedecká konferencia 2008 na Katedre psychológie FIF UK

**v znamení 100. výročia narodenia prof. PhDr. A. Jurovského, DrSc.,
80. výročia etablovania psychológie na Slovensku a 100. výročia
vzniku sociálnej psychológie**

Študentská vedecká konferencia 2008 na Katedre psychológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa uskutočnila dňa 14. 3. 2008 v miestnosti G 241 na FIFUK. Prítomní študenti a učitelia si ňou uctili pamiatku nestora a zakladateľa slovenskej psychológie prof. PhDr. Antona Jurovského, DrSc. a pripomenuli si 80. výročie etablovania psychológie na Slovensku, ako aj 100. výročie vzniku sociálnej psychológie.

Konferenciu otvoril a hodnotiacu komisiu prítomným predstavil doc. PhDr. Igor Brezina, CSc. V úvodnom slove vedúci katedry psychológie pozitívne hodnotil úspešný priebeh dosiaľ organizovaných ôsmich ročníkov ŠVOK. Na jeho vystúpenie nadviazala predsedníčka hodnotiacej komisie doc. PhDr. Mária Bratská, CSc., privítala prítomných, vyzdvihla odvedenú prácu autorov súťažných prác, ako aj ich konzultantov, pripomenula kritériá hodnotenia a vyzvala jednu z prítomných nesúťažiacich študentiek, aby vylosovala poradie prezentácií prác ŠVOČ.

Konferencie sa aktívne zúčastnili študenti prvého, druhého a štvrtého ročníka KP FIF UK. Išlo o výber tých najlepších prác, ktoré navrhli konzultanti študentov v prvom a druhom ročníku a taktiež komisie za jednotlivé sekcie v rámci obhajob ročníkových prác študentov vo štvrtom ročníku. Práce prezentovali ich autori v tomto poradí:

1. Hajdúk Michal, Orlovská Veronika: "Šak pomôžeme, ne." Výskyt Bystander efektu u gymnazistov.
2. Hasenöhrlová Jana: Učenie zážitkom na letných pracovno-zážitkových táboroch neziskovej organizácie 5Pé.
3. Luciaková Hana: Jazykovo - kognitívne schopnosti čítania u rómskych detí.
4. Nekorancová Viera: Porovnanie žiarlivosti medzi mužskou a ženskou populáciou.
5. Somogyiová Marta: Joga: Cesta k zdraviu, harmónii, osobnostnému rozvoju.
6. Tatárová Michaela: Pohľad starého človeka na kvalitu vlastného života.
7. Džunková Dana, Chválková Silvia, Zbonková Jana: Vplyv interakcie depresie, rodinného zázemia a stratégií zvládania záťažových situácií na vývin v období adolescencie.
8. Belanová Alžbeta: Proces tvorby a formovania hodnôt v organizácii.
9. Obrcianová Dáša: Rodina a drogový závislý dieťa: Analýza nahliadania rodičov na drogový problém svojho dieťaťa s primárnym zameraním na kontext liečby.

Študenti prezentovali výsledky svojich prác počas desiatich minút, potom nasledovala 15 minútová diskusia. V nej najskôr uvádzali otázky a námety súťažiaci študenti a prítomní pasívni účastníci konferencie. Po nich sa ku každej práci vyjadrili členovia hodnotiacej komisie.

Zloženie hodnotiacej komisie: predseda: doc. PhDr. Mária Bratská, CSc. – gestorka ŠVOK na KP FIFUK; členovia: Mgr. Anton Heretik, PhD.; RNDr. Pavol Kovačovský, CSc.; PhDr. Mária Kuklišová, CSc.; Mgr. Petra Labudíková; Mgr. Barbora Váryová, PhD.; Mgr. Táňa Viszusová.

Pred ukončením rokovania, po krátkej porade, hodnotiaca komisia určila poradie najlepších prác na prvých troch miestach: 1. miesto - Luciaková Hana: Jazykovo - kognitívne schopnosti čítania u rómskych detí; 2. miesto - Hajdúk Michal, Orlovská Veronika: "Šak pomôžeme, ne." Výskyt Bystander efektu u gymnazistov; 3. miesto - Tatárová Michaela: - Pohľad starého človeka na kvalitu vlastného života; Obrcianová Dáša: - Rodina a drogová závislosť dieťa: Analýza nahliadania rodičov na drogový problém svojho dieťaťa s primárnym zameraním na kontext liečby.

Na záver konferencie predsedníčka hodnotiacej komisie oznámila poradie víťazných prác, zagratulovala ich autorom, poďakovala členom komisie za cenné podnety, pripomienky a námety uvedené v diskusii, všetkým súťažiacim študentom za kvalitné prezentácie a vecnú argumentáciu, ich konzultantom za vedenie zaujímavých tém a taktiež kolegyňiam Mgr. Petre Labudíkovej i Mgr. Táni Viszusovej za zabezpečenie techniky, aj občerstvenia pre účastníkov konferencie. Členovia hodnotiacej komisie zaželeli autorom prác veľa tvorivých síl pri ďalšom spracovaní skúmaných tém, úspechov v odbornom osobnostnom raste a víťazom na prvých dvoch miestach zapriali úspešnú reprezentáciu katedry na celoslovenskom a medzinárodnom kole ŠVOČ 2008. Mgr. Anton Heretik, PhD. sa poďakoval za vedenie katedry doc. PhDr. Márii Bratskej, CSc. za koncepčné i organizačné zabezpečenie a vedenie konferencie. Do ďalších ročníkov zaželel jej, aj všetkým organizátorom budúcich konferencií študentskej vedeckej činnosti na KP FIF UK veľa energie, kreatívnych študentov a zaujímavých tém.

Mária Bratská

3. medzinárodná konferencia doktorandov odborov psychológia a sociálna práca na FSVaZ v Nitre

V rámci rozvoja vzájomnej spolupráce medzi študentami doktorandského štúdia sa dňa 11. apríla 2008 uskutočnila v poradí 3. Medzinárodná konferencia doktorandov odborov Psychológia a Sociálna práca, ktorú organizovala Katedra psychologických vied a Katedra sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ UKF v Nitre, pod záštitou prof. JUDr. Vojtecha Tkáča, CSc.

Konferencie sa zúčastnilo 38 doktorandov psychológie a sociálnej práce zo Slovenska a z Čiech. Prítomných privítala dekanica FSVaZ UKF v Nitre prof. Eva Sollárová, CSc. a v programe pokračoval vyžiadanou prednáškou na tému „Múdrosť a ľudské poznanie“ prof. PhDr. Imrich Ruisel, DrSc.. Svojím vystúpením podnietil diskusiu o metodologických a iných problémoch, s ktorými sú mladí vedeckí pracovníci konfrontovaní.

Rokovania prebiehali v dvoch sekciách. V sekcii psychológie odzneli príspevky z oblasti psychológie osobnosti, diagnostiky, psychoterapie, klinickej, pedagogickej a školskej psychológie.

Za organizačný tím môžeme vysloviť potešenie z pretrvávajúceho záujmu doktorandov o oblasť výskumu, ktorá je základom pre vzdelanostnú spoločnosť a zároveň vysloviť nádej, že stretnutia doktorandov v Nitre zostanú neoddeliteľnou súčasťou vedeckého života na Slovensku. Poďakovanie patrí všetkým našim priaznivcom vrátane SPS, ktorá podujatie odborne i finančne podporila.

*Za organizačný výbor:
Doc. PhDr. Marta Popelková, PhD.
PhDr. Ľuboš Čornák*

**Združenie pracovníkov pedagogicko-psychologických poradní
SR**

**Katedra psychológie FF KU v Ružomberku
Asociace poradenských psychologů ČR**

organizujú odborné podujatie

**PORADENSKÝ DEŇ PRE PEDAGÓGOV
A PSYCHOLÓGOV**

14. máj 2008 (streda) v čase od 10⁰⁰ do 17⁰⁰ hod.

Filozofická fakulta KU v Ružomberku, blok F, Hrabovská cesta 1

Program:

Stanislav Fila: Najčastejšie používané jednotky vyjadrenia výkonu v testoch a prevody medzi nimi

Petra Lajčiaková: Nové pohľady na morálny vývin dieťaťa

Karel Plocek: Typy detí nezpůsobilých k zahájení školní docházky v zákonném termínu

Jiří Dan: Psychologické základy všeobecne platných výchovných odporúčaní rodičom

Diskusia

Témy sú primárne určené pedagógom z poradenských zariadení a škôl, pozvaní a vítaní sú tiež psychológovia a študenti odboru psychológia.

Účastníci sa neprihlasujú, cestovné a strava nie sú hradené, ubytovanie si účastníci zaisťujú sami.

Za organizátorov:

*PaedDr. Petra Lajčiaková, PhD.
vedúca KP FF KU v Ružomberku*

Pozvánka na Adlerovské letné stretnutia 2008

“Hory, lesy, dobre vám je:
z plna miazgy, z celej vlohy
rastiete si do oblohy!”

P.O.Hviezdoslav

Vážení kolegovia a kolegyně,

dovoľte, aby sme vás týmto pozvali na tradičné adlerovské letné stretnutie pod záštitou Slovenskej adlerovskej spoločnosti. Tohtoročné - veríme, že neopakovateľné - stretnutie odborníkov a nadšencov Adlerovho prístupu sa odohrá v malebnej scenérii Oravskej prírody, na brehu Oravskej priehrady.

V štýlovom hoteli Altis (www.hotelaltis.sk) budete môcť za prístupné ceny popri výdatnom profesionálnom raste vyskúšať, Vy ako i Vaše deti, aj ľadové, či kolieskové korčuľovanie, horolezeckú stenu, lanovú dráhu, či jazdu na koni. Ak vám príde chuť na štipku adrenalínu, môžete skúsiť jazdu na štvorkolkách, alebo paintball.

Blízke okolie hotela Altis vám ponúkne i kultúrne vyžitie v podobe pohodlne priláhlého Slanického ostrovčeka uprostred Oravskej priehrady, kde nájdete múzeum Oravskej kultúry. Len pár kilometrov vzdialený Oravský Podzámok poskytuje možnosť navštíviť jedinečný Oravský hrad, o niečo ďalej môžete navštíviť Zuberecký skanzen oravskej dediny, či uštedriť si s rodinou ozdravujúci kúpeľ v termálnom stredisku Oravice s možnosťou lyžovania.

Z odborného programu ponúkame:

- **Adlerovská teória a metaterapia zoči-voči**
- **Rané spomienky ako skúsenosť, ktorá mení život**
- **Metaterapia ako vytváranie definitívnych významov**
- **Demonštrácie**
- **Supervízie**
- **Kazuistiky**

Všetkých srdečne pozývame a tešíme sa na spoločné stretnutie!

ADLEROVSKÉ LETNÉ STRETNUTIA

5. – 8. júl 2008

Oravská priehrada

Téma: Životný štýl a metaterapia

Lektor: Prof. Erik Mansager

ORGANIZAČNÉ POKYNY

Prihlásiť sa môžete tak, že zašlete vyplnenú prihlášku na alfredadler.sk@gmail.com alebo na poštovú adresu: Slovenská adlerovská spoločnosť, Ožvoldíkova 11, 841 02 Bratislava a zaplatíte účastnícky poplatok na číslo účtu: 2629741075/1100 (ako variabilný symbol uvádzajú členovia Slovenskej adlerovskej spoločnosti svoje členské číslo, nečlenovia dátum narodenia). **Uvedené zvýhodnené ceny stravy a ubytovania garantujeme prvým 30 prihláseným záujemcom. Preto neodkladajte svoje prihlášky a zaregistrujte sa ihneď!** Strava a ubytovanie sa platí priamo na mieste. Účastnícky poplatok je nevratný, nakoľko sa ním hradia výdavky na lektora a storno poplatky hotelu pri absencii nahlásenej účasti.

Poplatky a ich úhrada

Účastnícke poplatky:

- člen našej spoločnosti – 2000 Sk
- iný dospelý účastník – 2500 Sk
- dieťa a adolescent v programe – 1 000 Sk
- dieťa mimo programu – 0 Sk.

Ceny stravy a ubytovania:

- dospelý účastník (3 noci ubytovanie a 3-krát denne strava) – 3 000 Sk
- dieťa do 6 rokov - ubytovanie a strava – zdarma

Niekoľko údajov o lektorovi tohtoročného letného stretnutia:

Erik Mansager:

- profesor na Adler School of Professional Psychology, kde vyučuje: Princípy adlerovskej psychológie, Rodičovské vzdelávanie, Kurz o manželstve a rodine, Analýzu životného štýlu, Adlerovské prístupy k psychoterapii, Psychodynamiku adlerovskej psychoterapie, Analýzu životného štýlu pre pokročilých
- člen Americkej psychologickéj asociácie (APA) a Americkej poradenskej asociácie
- v rokoch 2004 – 2006 bol prezidentom North American Society of Adlerian Psychology

Prihláška

na IV. ročník Adlerovských letných stretnutí – ŽIVOTNÝ ŠTÝL A METATERAPIA

ORAVSKÁ PRIEHRADA

5. – 8. júl 2008

Prihlášku zašlite čo najskôr na našu adresu po uhradení poplatku.

Prihláška

Meno a priezvisko:

Dátum narodenia:

Profesia, zamestnanie:

Ďalší sprevádzajúci účastníci, ktorí sa samostatne neprihlasujú (deti, manžel):

Kontakt na účastníka:

Adresa (vrátane PSČ) _____

Telefón _____

Email _____

Preferujem ubytovanie s _____

Kontakt na organizátora:

Slovenská adlerovská spoločnosť, Ožvoldíkova 11, 841 02 Bratislava

alfredadler.sk@gmail.com

Telefón: 0904 889 524

www.alfredadler.sk

Slovenská adlerovská spoločnosť
v spolupráci s Adlerian Training Institute, Inc.

organizuje výcvik

PORADENSTVO DEŤOM, ADOLESCENTOM A ICH RODIČOM

Study & Travel Abroad Program
Leto 2008

SENEC, SLOVENSKO

2. – 6. august 2008

Dr. Al Milliren, docent psychológie a poradenstva na Governorskej univerzite

Výcvik ponúka, prostredníctvom diskusií, ukážok a priamych supervízií, podrobné preskúmanie prístupov k poradenstvu deťom, adolescentom a ich rodičom, ktoré sú založené na princípoch individuálnej psychológie Alfreda Adlera. Ponúka ukážky a nácvik individuálnych, aj skupinových poradenských techník a stratégií, ktoré vychádzajú z vývinového modelu poradenstva.

Konkrétne ciele výcviku:

- Teoretické základy individuálneho a skupinového poradenstva deťom, adolescentom a rodičom
- Využitie vývinového modelu pri práci s deťmi a adolescentmi
- Aplikácia Adlerovej teórie v praktickom poradenskom procese
- Praktické zručnosti v poradenskom procese deťom a adolescentom – pre pokročilých
- Špecifické otázky poradenstva deťom, adolescentom a rodičom
- Etické a právne otázky pri práci s deťmi a adolescentmi

Registrácia a poplatky:

- Skorá registrácia (do 15. júna 2008) – \$ 545
- Neskorá registrácia – \$ 595

Konferenčný poplatok zahŕňa konferenčné materiály. Poplatok za zrušenie registrácie do 1. 7. 2008 zahŕňa 10 % uhradenej sumy, po 1. 7. 2008 zahŕňa 50 % uhradenej sumy.

Kontakty a prihlášky:

adler.sk@gmail.com
adleriantraining@aol.com

Lektor: Al Milliren

- Docent psychológie a poradenstva na Governorskej univerzite
- Externe prednáša na Adler School of Professional Psychology v Chicagu
- Viceprezident North American Society of Adlerian Psychology
- Certifikovaný poradca
- Prednáša na workshopoch v Spojených štátoch i v Európe
- Je autorom a spoluautorom viacerých monografií

Medzinárodný zväz adlerovských letných škôl a inštitútov
ICASSI 2008

organizuje medzinárodné letné stretnutie

TEÓRIA A PRAX ADLERA A DREIKURSA

GYÖR, MAĎARSKO

13.- 25. júl 2008

ICASSI založil Rudolf Dreikurs v roku 1962 s cieľom šíriť Adlerove myšlienky všetkým ľuďom v rôznych krajinách po celom svete. Tohtoročná medzinárodná letná škola v maďarskom Györi ponúka:

- Kurzy na prehĺbenie odborného rastu
- Medzinárodný tím lektorov
- Príležitosť uzavrieť medzikulturálne odborné a osobné kontakty
- Stimulujúce prostredie pre odborné vzdelávanie, ako aj relaxáciu

Viac informácií:

icassi.ball@sympatico.ca

bettyicassi@aol.com

Webová stránka letnej školy:

www.icassi.net

Účastníci zo Slovenska môžu získať štipendium (zľavu). Kontaktujte miestnu zástupkyňu ICASSI pre Slovensko a ČR – Daniela.Cechova@fphil.uniba.sk

Výber z akcií Inštitútu Virginie Satirovej v SR

Pracovné stretnutia členov a lektorov IVS v SR

Stretnutia lektorov a asistentov IVS v SR podľa plánu budú lektorom a asistentom oznámené vopred.

Valné zhromaždenie členov sa uskutoční dňa 26. 9. 2008 spolu s prednáškovým programom.

Predvianočné tradičné stretnutie členov IVS v SR je plánované na 5. 12. 2008

Supervízne stretnutia pre terapeutov a poradcov **sa uskutočnia podľa osobitného rozpisu.**

Supervízie pre lektorov IVS v SR s Kathylyne Maki-Banmen budú 8. - 10. 3. 2008 a 13. - 14. 10. 2008

Supervízie pre lektorov IVS v SR s Walterom F. Zahndom sa uskutočnia 18. - 20. 5. 2008

2.) Samostatné semináre pre otvorené a pokračujúce skupiny účastníkov

RASTOVÁ KOMUNITA PRE RODINY A RODINNÝCH PRÍSLUŠNÍKOV "ZDRAVÉ VZŤAHY", 23. - 25. október 2008 v Bratislave

RODINA, VZŤAHY A JA - III. Časť, 7. - 8. november 2008 v Košiciach

RODINNÉ VÄZBY - II. Časť, 30. - 31. mája 2008 v Bratislave

RODINNÉ VÄZBY - III. Časť, 5. - 6. decembra 2008 v Bratislave

POMOC V KRÍZE PO STRATÁCH - II. časť, 07. - 08. novembra 2008 v Bratislave

JA VO VZŤAHU K JA « Cesta domov » - II. Časť, 5. - 6. septembra 2008 v Bratislave

Ďalšie akcie, informácie, poplatky a kontakty nájdete na stránke inštitútu www.satir-institute.sk

Výcvikový seminář interkulturních dovedností

Vážené kolegyně, vážení kolegové, výbor sekce interkulturní psychologie ČMPS připravuje výcvikový seminář interkulturních dovedností pro psychology. Interkulturní problematika je v současnosti vnímána jako velmi důležitá v celé řadě oblastí lidských a společenských činností, dějů a institucí a proto významně zasahuje do prakticky všech psychologických specializací, a to jak v jejich praxi tak i v dalším rozvoji teoretického poznávání toho, jak lidé myslí, cítí a jednají. Kliničtí psychologové se setkávají s klienty, kteří vyrůstali v jiných kulturách. Jak ukazuje diagnostická a psychotherapeutická praxe, lidé z jiných kultur mohou mít jiné symptomy, než lidé ze Střední Evropy a také mohou odlišně reagovat na psychotherapeutické intervence. Kulturní programování výrazně ovlivňuje chování dětí ve školách, kulturně podmíněné jsou i vzorce vedení lidí. Je zřejmé, že interkulturní problematika je relevantní jak v pedagogické psychologii a poradenství, tak i v psychologii práce a organizace. V tomto výčtu bychom mohli pokračovat a ukázat, že v podstatě neexistuje jediná psychologická specializace, v níž by poznatky o rozdílech kultur a osvojení si interkulturních dovedností nebyly relevantní pro dobrý výkon v naší profesi.

Psycholog, kterého zmíněná problematika zajímá, může získat poznatky, týkající se oblasti své působnosti v odborné literatuře. Pro osvojení dovedností je ovšem vhodný výcvikový seminář. První setkání vypisujeme jako zaměřené obecně. Podle projeveného zájmu poté navrheme další setkání, v případě potřeby zaměřená specificky na jednotlivé psychologické specializace. Interkulturní problematika není výhradně psychologická, proto na semináři rádi uvítáme i kolegy z dalších oborů, zejména speciální pedagogy a též studenty psychologie i pedagogiky.

Seminář se uskuteční ve čtvrtek 13. listopadu 2008 v budově Akademie věd ČR na Národní tř. 3, Praha 1, od 10:00 do 13:00 hod.

Pro členy ČMPS je seminář bezplatný, vložné pro ostatní 120 Kč.

Vedoucí výcvikového semináře: doc. PhDr. Luděk Kolman, CSc.

Obsah semináře: · seznámení s problematikou a relevantními informačními zdroji;

· seznámení s možnostmi výcviku a výcvikovými metodami;

· úvod do výcviku;

· motivace účasti na výcviku;

· diskuze s účastníky a získání zpětné vazby.

Zájemce prosíme o přihlášky na adresu: cmeps@ecn.cz, a to **do 10. listopadu 2008**.

za výbor sekce

doc. PhDr. Luděk Kolman, CSc.

Konference Gestalt psychoterapie

2. Česká a 1. Česko-Slovenská konference Gestalt psychoterapie se koná ve dnech 22. - 24. 10. 2008 v Sepetné, Ostravice.

Vše o konferenci se dozvíte na webové stránce www.gestalt-dialog.cz.

Na konferenci navazuje **workshop** Gestalt psychoterapie, 24. - 26. 10. 2008 v tomtéž místě. Vše o workshopu najdete na www.gestalt-dialog.cz.

PREHLAD KONFERENČNÝCH PODUJATÍ

Vo svete

3-6. júl 2008

2nd International Congress on
Interpersonal Acceptance and Rejection
Rethymno, Kréta, Grécko
www.isipar08.org

12-16. júl 2008

3rd International Conference on the
Teaching of Psychology (ICTP-2008)
St. Petersburg, Rusko
<http://www.ictp-2008.spb.ru/>

13-17. júl 2008

20th Biennial ISSBD-Meeting
Würzburg, Nemecko
<http://www.issbd2008.com/>

13-17. júl 2008

XXVI CINP (Collegium Internationale
Neuro-Psychopharmacologicum): 50th
Anniversary of the CINP
Mníchov, Nemecko
<http://www.cinp2008.com/>

14-16. júl 2008

6th International Conference,
International Test Commission: The
Public Face of Testing
Liverpool, Veľká Británia
<http://www.intestcom.org/>

14-17. júl 2008

2nd International Conference on
Psychology Athény, Grécko [http://
www.atiner.gr/docs/Psychology.htm](http://www.atiner.gr/docs/Psychology.htm)

16.-18. júl 2008

29th STAR conference
Stress and anxiety research society
London, England
www.star-society.org/

16-20. júl 2008

14th European Conference on Personality
Tartu, Estónsko
<http://www.ecp14.ee/>

17-19. júl 2008

Sixth International Conference on
Emotions and Organizational Life
,EMONET VI' Fontainbleau, Francúzsko
<http://www.uq.edu.au/emonet/>

20.-25. júl 2008

XXIX International Congress of
Psychology
Berlín, Nemecko
<http://www.icp2008.de/>

27 - 31 júl 2008

XIX International Congress of the
International Association for Cross
Cultural Psychology
Bremen, Nemecko
[http://www.jacobs-university.de/
iaccp2008/](http://www.jacobs-university.de/iaccp2008/)

14-17. august 2008

116th Annual Convention of the American Psychological Association
Boston, Massachusetts, USA
www.apa.org/convention

18 -20. septembra 2008

Španielska spoločnosť pre výskum anxiety a stresu (SEAS) usporiada 7. medzinárodný kongres v Benidorme (Španielsko). Informácie na www.ucm.es/info/seas, email: seas.cong@psi.ucm.es

19-22. september 2008

Social Capital Foundation International Conference
<http://www.socialcapital-foundation.org/conferences/2008/>

12 - 15. október .2008

5. svetový kongres psychoterapie v Pekingu (Čína). Informácie na: www.wcp2008.org

20-24. november 2008

49th Psychonomic Society Annual Meeting
Chicago, Illinois, USA
<http://www.psychonomic.org/meet.htm>

11–14. február 2009

International Neuropsychological Society (INS) Annual Conference
Atlanta, Georgia, USA
www.the-ins.org/meetings

1-5. apríl 2009

Society for Research in Child Development Biennial Meeting
Denver, Colorado, USA
www.srcd.org/biennial.html

21-24. máj 2009

21st Annual Convention, Association for Psychological Science
San Francisco, California, USA
www.psychologicalscience.org/convention

Na Slovensku a v Čechách

4. - 6. september 2008

XXVI. Psychologické dny

Olomouc

www.psychologickedny.info

15. máj 2008

Psychológia zdravia v praxi

Kontaktná adresa: D.Selko, NÚSCH,a.s.,

Pod Krásnou hôrkou 1, 833 48 Bratislava

e-mail: selko@nusch.sk

27. jún 2008

Rozhodovanie v kontexte kognície,

osobnosti, emócií

Nitra, FSVZ UKF

Kontakt: lpilarik@ukf.sk

15. – 17. september 2008

Sociálne procesy a osobnosť 2008

Miesto: Kongresové centrum Academia,

Stará Lesná, Vysoké Tatry

www.psychologia.sav.sk/staralesna2008/

Slovenská komora psychológov opäť realitou

Počas tretej februárovej soboty sa uskutočnil ustanovujúci snem Slovenskej komory psychológov (ďalej len SKP), ktorá bola zriadená zo zákona č. 653/2008 Z.z. zo dňa 6.12.2007, ktorým sa novelizoval zákon 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Uvedený snem bol pre slovenských psychológov významný hlavne tým, že po trojročnej pauze začala opäťovne existovať samostatná stavovská organizácia všetkých psychológov a tiež aj to, že psychológia sa ako povolanie začlenila do zdravotníckych povolaní, tak ako to je v mnohých krajinách EU.

Na rokovaní snemu sa zúčastnili psychológovia, ktorí boli členmi Sekčnej komory psychológov a zároveň aj SKIZPALT (Slovenskej komory iných zdravotníckych pracovníkov, asistentov, laborantov a technikov).

Ustanovujúci snem zvolil orgány SKP a schválil štatút komory, hospodársky poriadok komory, rokovací poriadok komory, volebný poriadok komory, disciplinárny poriadok a etický kódex.

Zvolené orgány boli uznesením snemu zaviazané, že na jeseň tohto roka zvolajú I. snem komory, ktorý by mal vyhodnotiť vnútrokomorovú diskusiu k prípadným návrhom na zmenu v základných dokumentov a v stratégii činnosti komory, ako stavovskej organizácii všetkých psychológov pôsobiach na Slovensku.

Základné úlohy komory sú stanovené zo zákona sú uvedené v štatúte komory, ktorý je k nahliadnutiu na www.komorapsychologov.sk.

Medzi hlavné úlohy komory patrí nielen to, že:

- a) združuje psychológov, ktorí sú jej členmi
- b) vedie a aktualizuje zoznam svojich členov,
- c) chráni práva a záujmy svojich členov v súvislosti s výkonom povolania,
- d) sprostredkúva svojim členom v prípade potreby zastupovanie v konaní pred súdmi, orgánmi štátnej správy a územnej samosprávy vo veciach súvisiacich s výkonom povolania,
- e) zastupuje svojich členov v spoločných otázkach dotýkajúcich sa výkonu povolania,
- f) rieši podnety, návrhy a sťažnosti svojich členov v súvislosti s ich právami a povinnosťami vyplývajúcimi z tohto zákona v súlade s disciplinárnym poriadkom,
- g) vedie zoznam svojich členov,
- h) kontroluje dodržiavanie povinností členov SKP,
- i) rozhoduje o disciplinárnych opatreniach.

ale aj to, že komora:

- a) vedie register všetkých psychológov, ktorí vykonávajú povolanie psychológa
- b) vydáva potvrdenia o zápise do registra,
- c) vydáva potvrdenie o výkone povolania psychológa na území Slovenskej republiky pre príslušné orgány členských štátov EU na účely výkonu povolania v inom členskom štáte; potvrdenie osvedčuje, že osoba na území Slovenskej republiky vykonávala povolanie najmenej tri roky v posledných piatich rokoch pred vydaním potvrdenia v súlade so smernicou o vydávaní potvrdenia,
- d) rozhoduje o vydaní, dočasnom pozastavení a zrušení licencie,
- e) vykonáva dozor nad držiteľmi licencií,

Z uvedeného vyplýva, že každý, kto vykonáva povolanie psychológa, je povinný zaregistrovať sa v SKP a plniť si povinnosti vyplývajúce so zákona.

Psychológia ako povolanie sa zaradila k tým povolaniam, ktoré sú regulované v súlade so smernicou EU, čo znamená, že povolanie psychológ môže vykonávať iba tá osoba, ktorá spĺňa stanovené kritéria na vzdelanie a sústavne sa vzdeláva. Sústavne vzdelávanie sa vyhodnocuje v päťročných intervaloch a psychológ je povinný dokladovať SKP, že počas tohto obdobia vykonával povolanie psychológa a že, v rámci sústavného vzdelávania získal 50 kreditov z oblasti svojej špecializácie, resp. certifikovanej pracovnej činnosti.

Na doplnenie informácie uvádzame, že k získaniu licencie na výkon psychologickej činnosti nie je potrebná skúška. Licenciu získa ten, kto splní zákonom stanovené podmienky.

Rada komory si ako jednu z hlavných úloh uložila, že bude sledovať problematiku neoprávneného vykonávania psychologickej činnosti rôznymi fyzickými osobami, resp. právnickými osobami. Preto chceme prostredníctvom advokátskej kancelárie dosiahnuť to, aby psychológovia vykonávali psychologicкую činnosť na základe rozhodnutia komory, pretože máme informácie, že túto činnosť mnohí vykonávajú bez riadneho oprávnenia, čo škodí dobrému menu profesie.

Taktiež mnohé personálne agentúry, resp. organizácie, združenia alebo nadácie vykonávajú psychologicкую činnosť bez toho, aby túto činnosť mali v predmete podnikania, čím porušujú viaceré zákonné ustanovenia, hlavne zákon na ochranu osobných údajov, kde je stanovené, kto môže vykonávať psychologické vyšetrenia pre potreby personálneho výberu. Organizácia, ktorá má psychologicкую činnosť v predmete podnikateľskej činnosti, je povinná mať psychológa, ktorý má licenciu na výkon odborných činností, t.j. že je odborný garant pre niektorú zo štyroch psychologických špecializácií (klinická psychológia, poradenská psychológia, pracovná a organizačná psychológia a školská psychológia).

Aktuálne je v SKP zaregistrovaných viac ako 450 psychológov a viac ako dvesto z nich je aj členom komory. Členstvo v komore nie je povinné.

V prípade, že budete chcieť získať viac informácií, nájdete ich na www.komorapsychologov.sk.

*PhDr. František Skokan
Prezident Slovenskej komory psychológov*

Laudatio post mortem

Často až keď človek umrie, zočíme v ňom srdce i dušu - osobnosť vzácne rýdzu, ktoré sa k hlbokému priateľstvu a kolegiálite priznáva ťažko a nie každému. Najradšej iba náznakom, transpozíciou úsmevného slova, len aby veľkými gestami nemusel ukázať, ako nás má veľmi úprimne a všetkých skutočne rád. **Doc. PhDr. Milan Jozaf, CSc.** Bol proste taký. Možno práve preto ho mnohí kolegovia takmer nepoznali. A bol to psychológ par-excellence.

Viem, že kolega Jozaf nemal rád nekrológy. A tak tu vyslovujem len naše krátke post mortem laudatio: chválu, úctu a vďaku za prácu a dielo, ktoré si vytvoril. **Doc. PhDr. Milan Jozaf, CSc.** Viac ako štyridsať rokov pôsobil najskôr ako stredoškolský a od roku 1959 aj ako vysokoškolský učiteľ psychológie. Dosiahol vedeckú hodnosť kandidáta vied a následne vedecko-pedagogický titul docenta. Na pedagogickom inštitúte, ktorý sa postupne premenovával, spočiatku na pedagogickú fakultu, neskôr na Vysokú školu pedagogickú a napokon na dnešnú Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre, založil katedru psychológie. Pod jeho vedením katedra dosiahla potrebnú vysokoškolskú úroveň. Radi a so záujmom na nej pôsobili významní psychológovia, profesori a doktori vied: Ladislav Ďurič, Jozef Daniel, Jozef Kuric a ďalší. Na katedre vyrástlo viacero, dnes už popredných bádateľov a učiteľov psychológie. Spomeniem aspoň niektorých: Prof. PhDr. Eva Sollárová, doc. PhDr. Ivan Szabó, CSc., doc. PhDr. Marta Popelková, CSc., doc. PhDr. Marcela Verešová, CSc., a mnohí ďalší.

Učiteľ publikuje už tým, že učí a vychováva. Keď Ti v roku 1970 ako vysokoškolskému pedagógovi násilne vytrhli pero z rúk, Tvoj "nenormalizovaný" rukopis sme mohli čítať už len na tabuli rasa - v osobnosti Tvojich žiakov - študentov, či na ich interiorizovanom profesiograme, na ktorom ako hovoríme, Ťa stále nachádzajú. Rukopis učiteľa - učiteľov a psychológa - psychológov je proste super.

A v tomto zmysle nás dnes drahý kolega neopúšťaš. Učiteľ neumiera.

Laudatio

Tvoji kolegovia, žiaci a priatelia

BLAHOŽELÁME

Jubilujúci kolegovia v prvom polroku 2008 (v abecednom poradí bez titulov):

Bača Juraj	Smerekovská Beáta
Bezák Jozef	Stanko Juraj
Borzová Eva	Stegmarová Šárka
Brabcová Markéta	Šebíková Elena
Brada Miroslav	Šepitková Želmíra
Čulen Jozef	Šutková Magdaléna
Franek Andrej	Uličná Jarmila
Gavorníková Mária	
Grom Juraj	
Homola Július	
Chobotová Zdenka	
Chrebetová Antónia	
Kasnyíková Alžbeta	
Kužnárová Daša	
Kvassayová Magdaléna	
Marušincová Eva	
Michalková Mária	
Mináriková Anna	
Némethová Margita	
Nociar Alojz	
Oherová Darina	
Palovčíková Geraldína	
Papánek Fedor	
Pavlica Karel	
Perkovičová Anna	
Pont'uchová Melánia	
Potašová Marta	
Rojková Vilma	
Ruiselová Zdena	
Slávik Milan	

Národný projekt EXCELENTNÁ UNIVERZITA aj na Katedre psychológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave

Na Univerzite Komenského v Bratislave sa v súčasnosti realizuje Národný projekt Excelentná univerzita podporený JPD NUTS II Bratislava Cieľ 3 a spolufinancovaný z Európskeho sociálneho fondu.

Cieľom projektu Excelentná univerzita je zvýšiť kvalitu ľudských zdrojov zlepšením prepojenia vzdelávania s praxou a zvýšením kvality vzdelávania. Projekt sa usiluje vytvoriť podmienky pre kvalitné vzdelávanie založené na najnovších poznatkoch získaných na medzinárodnej úrovni pre študentov stredných a vysokých škôl, pedagogických a vedecko-výskumných pracovníkov a zamestnancov podnikov z Bratislavského samosprávneho kraja.

Vzdelávacie aktivity sú organizované v troch prioritných oblastiach.

- A. Nové a obnoviteľné zdroje energie
- B. Biotechnológie a biomedicína
- C. Spoločnosť, veda a civilizačné výzvy.

Prednášajúcimi sú špičkoví zahraniční a slovenskí odborníci vo vybraných oblastiach vzdelávania z vedecko-výskumnej sféry, významné osobnosti spoločenského života a experti z podnikateľského prostredia.

Do projektu sa zapojila aj Katedra psychológie Filozofickej fakulty UK a v rámci „Excelentnej univerzity“ pozvala prednášateľa z Veľkej Británie - psychológa Prof. Petra Farrella, vysokoškolského učiteľa z univerzity v Manchestri a exprezidenta ISPA (Medzinárodnej asociácie školskej psychológie).

Počas svojho pobytu na Katedre psychológie FFUK mal Prof. Farell rozhovor s členmi Výkonného výboru Slovenskej psychologickej spoločnosti a s členmi výboru Asociácie školskej psychológie SR na tému „Príprava psychológov v Európskom kontexte, získanie EuroPsy Diploma“, prednášku a workshop študentov 4-semesterálneho špecializačného štúdia zo školskej psychológie na tému „Psychológovia v edukačnom systéme v intenciách EÚ“ a „Prevencia, diagnostika a intervencia v práci školských psychológov“ , diskusiu týkajúcu sa prípravy psychológov EÚ s členmi Katedry psychológie FFUK v Bratislave a prednášku pre psychologickú verejnosť, najmä pre psychológov z pedagogicko-psychologických a špeciálno-pedagogických poradní, základných a stredných škôl, ale aj z iných oblastí psychológie z Bratislavského samosprávneho kraja na tému „Príprava psychológov a zvlášť psychológov v edukačnom systéme v Európskom kontexte“.

Gajdošová Eva

Informácia o NEPES

(the Network of European Psychologists in the Educational System)

NEPES (the Network of European Psychologists in the Educational System) je združením európskych psychológov pôsobiacich v edukačnom systéme, ktoré bolo založené počas X. Európskeho psychologického kongresu 3. – 6. júla 2007 v Prahe pod záštitou EFPA (the European Federation of Psychologists' Associations). EFPA ako Európska únia psychologických asociácií združuje a zastupuje psychológov všetkých špecializácií z krajín Európy.

NEPES sa stala subštruktúrou EFPA (adresa NEPES: EFPA Head Office, Galerie Agora, Rue Marché aux Herbes, 105/18, Brussels, Belgium) s poslaním podporovať rozvoj edukačnej psychológie a profesijný status psychológov v edukačnom systéme a zastupovať približne 300 tisíc školských a pedagogických psychológov.

NEPES založila the Network Steering Group, skupinu 10 reprezentantov z vybraných krajín Európy, ktorí sú volení z reprezentantov 32 národných organizácií a za zvolenie ktorých je zodpovedný organizačný výbor EFPA. V súčasnosti sú členmi Network Steering Group reprezentanti psychológov v edukačnom systéme z Belgicka, Holandska, Švédska, Nórska, Dánska, Nemecka, Francúzska a Slovenskej republiky, jeden reprezentant z EFPA a jeden z ISPA (International School Psychology Association), ktorí sa budú stretávať minimálne jedenkrát ročne, v súčasnosti však aj častejšie a riešiť veľmi naliehavé otázky prípravy a ďalšieho vzdelávania psychológov v edukačnom systéme a otázky získania EUROPSYCH diplomu.

Primárnym cieľom NEPES je rozvíjať psychológiu ako vedu a profesiu psychológa v edukačnom systéme a medzi jej čiastkové ciele patrí:

- podporovať rozvoj pedagogickej a školskej psychológie v krajinách Európy
- riešiť otázky vzdelávania a kvalifikácie psychológov v edukačnom systéme a ich nového postavenia v spoločnosti
- prostredníctvom intenzívnej spolupráce podporovať ďalší kariérový rast psychológov v systéme škôl a v ďalších edukačných systémoch
- iniciovať komunikáciu a kooperáciu medzi psychológmi v edukačnom systéme v rámci celej Európy
- spolupodieľať sa na vzdelávacej politike vlád a štátov
- iniciovať diskusie a výmeny názorov na edukačnú politiku v rámci Európy
- zabezpečovať vzájomnú výmenu poznatkov a skúseností z oblasti prevencie, diagnostiky a intervencie v školách
- organizovať kooperatívne aktivity medzi pedagogickými a školskými psychológmi
- vybudovať aktívny webový portál pre psychológov pôsobiacich v procese edukácie
- vypracovať európsku databázu zdrojov pre psychológov v edukačnom systéme (informácie, výskumné výsledky, praktické skúsenosti, služby).

*Eva Gajdošová, Katedra psychológie FFUK
členka Network Steering Group, NEPES*

A.Heretik, A.Heretik, jr., a kol.: KLINICKÁ PSYCHOLÓGIA

Psychoprof, s.r.o., Nové Zámky, 200, s. 815.

Vždy sa poteším, keď v knihupectve sa objaví kniha s psychologickou tematikou. Nebolo tomu inak, keď som našla objemnú klinickú psychológiu od kolektívu skúsených klinikov. Naši študenti potrebujú modernú učebnicu klinickej psychológie, ktorá má priniesť nielen nové poznatky, ale aj schopnosť orientovať sa v zložitých vzťahoch a podielu biologických, spoločenských, osobných aspektoch na vzniku a liečbe poruchy.

Moje nadšenie z novej knihy akosi opadlo pri listovaní publikácie, zvlášť keď som sa začítala do niektorých kapitol. Zdá sa mi objemnosť knihy veľmi nepraktická, mohla sa rozčleniť na dve samostatné učebnice, ako všeobecná časť klinickej psychológie a druhá ako aplikovaná klinická psychológia. Niektoré veľmi obsažné kapitoly mohli byť samostatnými monografiami, nakoľko v učebnici má byť podaný stručnejší výklad problematiky.

Pokúsím sa aspoň čiastočne vyjadriť moje reflexie na učebnicu:

1. Disproporcionalita obsahu a kvality jednotlivých kapitol

V úvode knihy autor uvádza, že „hľadali rovnováhu medzi akademickým učebnicovým prístupom nevyhnutného minima vedomosti a čítaním o vzrušujúcich okolnostiach psychiky“. Teda zámer bol dobrý, ale rôznorodosť autorov a ich odborné zameranie akosi nevytvorilo spomenutú rovnováhu.

Ťažko hovoriť o vyvážení, ak niektoré kapitoly majú 55 strán (závislosti od tabaku, alkoholu či drog), iné 66 strán (psychologická sexuológia) a ďalšie 5 či 20 strán. Iné celkom chýbajú ako napr. psychológia bolesti, prenatálna psychológia, psychologická intervencia v genetike, v plastickej chirurgii a kozmetike, v liečebnej telovýchove a športe, v traumatológii a chirurgii, v neurochirurgii, atď. V predchádzajúcich vydaniach klinickej psychológie (Kondáš 1977,1982, Kondáš a kol. 2002) sú aspoň zmienky o tých klinických odboroch, kde klinickí psychológovia v minulosti pracovali a prostredníctvom výskumu priniesli pre našu prax veľa pozitívnych poznatkov pre prax (Verner v ortopédii, Heřmánek v reumatológii, Ličko, Cinkovská, Harinekova poznatky pre detskú psychológiu a psychosomatiku, Čačková pre detskú neuropsychológiu, atď). Udivuje i to, že títo autori nie sú v učebnici ani citovaní.

Rôznorodosť koncepcie každej kapitoly prináša istú variabilitu a zaujímavosť čítania, na strane druhej sa zdá, že autori kapitol sa príliš sústreďujú na opis poruchy, ale minimum na to, čo môžeme s poruchou robiť, aké sú možnosti psychorehabilitácie, psychoterapie, psychoredukácie či možnosti psychosociálneho ovplyvnenia. Z knihy vzniká dojem, že klinického psychológa chceme mať opäť diagnostika. V úvode sa proklamuje, že súčasný klinický psychológ má byť erudovaný odborník, ktorý vie poradiť,

zasiahnúť a tiež pracovať v prevencii, ale obsah niektorých častí o tom nepresvedčuje. Tiež sa nedozvieme, aké sú momentálne vízie v klinickom výskume vo svete a u nás doma, ani sa nezamýšľame, kam výskum klinikov zamerať, ako ich integrovať do širšieho celku (napr. aby aspoň na troch miestach Slovenska skúmali jeden problém. A nehovoriac o širšej spoločenskej angažovanosti klinikov, ktorí v minulosti aspoň čosi urobili v prospech šírenia myšlienok pozitívnej psychológie a v prospech zdravia národa.

Nechcem každú kapitolu knihy zvlášť hodnotiť, čo tam chýba, ale napríklad pri informáciach o autistickej poruche by sa žiadalo aspoň napísať o stimulačných programoch, o programe TEACCH(1972) či psychosociálnu pomoc rodinám cez OZ SPOSA. Rovnako pri hyperkinetickej poruche a poruchách učenia sú spomenuté len diagnostické hľadiská.

2. Vzťah autorov k histórii odboru, o ktorom píšu

Kde niet continuity, niet pamäti ani perspektívy. Zdá sa, že vzťah autorov knihy k histórii, menovite tej slovenskej sa podcenil. Isté konštatovanie nachádzame v kapitole A.Heretika st., keď píše: „keď neverbálne signály študentov pri slove história boli neprijateľné...rozhodol som sa skrátiť túto časť“. Mne sa zdá, že veľa záleží na tom, ako históriu podáme, či študentov oslovíme, alebo ich uvedieme do spánku. Keď som bola študentka, veľmi živo si pamätám rozprávania z histórie prof. Kondáša a prof. Dobrotku o P.Janetovi, Charchotovi, Galtonovi, Skinnerovi, či o prínose iných veľikánov. Nám sa celkom vytratili ak nie z pamäti, tak iste z knihy, čím ochudobňujeme študentov.

Zaiste je na mieste zohľadnenie objemnosti knihy, ale pre vývoj slovenskej psychológie vplývali českí a moravsko-slezský psychológovia, ktorých publikácie, výskumy a vzdelanostné aktivity významne posunuli i našu slovenskú psychológiu. Je náhoda, že zo str. 37 vypadol Prof. J. Křivohlavý, V. Smékal či M. Kolaříková? Aj na Slovensku sme mali osobnosti, na ktoré zabúdame- Š.Tatranský, Š.Bednárik, M.Bažány, celý kolektív výskumníkov na Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie (L.Košč, D.Kopasová, E.Schmidtová, I.Ličko) a ďalší. Je dobré, že na str. 24-36 sú v kocke zhrnuté dejiny KP vo svete a nemohli byť tak isto napísané aj dejiny na Slovensku? Stačilo ich opísať z príspevku X.zjazdu psychológov, autorov Košč, M. a kol.2002 (Psychológia na rázcestí). Rovnako si myslím, že ak máme priestor na to, aby sme opísali etický kódex APA a európsky, potom by nemal chýbať etický kódex Slovenskej psychologickej komory.

Pri opise odborných a profesijných spoločnostiach chýba mi komplexnosť prístupupok a miesto ich vzniku, ciele a poslanie, ktoré plnia (sú uvedené iba pri niektorých). Na Slovensku ich nie je tak veľa, (podobne i časopisov), aby sme im nemohli venovať adekvátnu pozornosť. Zvlášť pri psychologických časopisoch je dojem, akoby vznikali až koncom 20 storočia, pretože o prvých publikáciách klinickej psychológie v Psychologickom zborníku FFUK (vydávaný od r.1948) nie je ani zmienka. Možno by bolo dobré prehľadne spísať aj odborné knihy o klinickej psychológii v našej histórii. Našli by sme tak cenné informácie vo Vernerovom zborníku SAV: „Psychológia v zdravotníctve“ (1957), alebo v publikácii Škoda-Škodová-Somogyová: „Liečba psychóz prostredím“ (1959) kniha, ktorá z hľadiska odborného obsahu nebola prekonaná.

Vrátim sa ešte k výskumu, v učebnici je teoreticky opísaný (15 strán). Nemohla sa táto kapitola oživiť témami, ktoré sa v minulosti riešili na Slovensku (v alkoholológii, v gerontopsychológii, v psychológii bolesti, či vo výskume osobnosti pri ICHS, v neurochirurgii či v neuropsychológii, atď). Tak nám vypadli aj mená výskumníkov – S. Heřmánek, M. Skorodenský, I. Selko, O. Varšányiová, A. Chrebetová, L. Juráš a celý rad ďalších.

3. Informácia o psychodiagnostike v jednotlivých kapitolách

Otázkami psychodiagnostiky pri rôznych poruchách a chorobách stretne v niektorých kapitolách, hoc klinickú psychodiagnostiku nájdeme ako celok na str. 169-195. Podrobne je rozpísaná v kapitole neuropsychológie, psychodiagnostika u ľudí vyššieho veku, v psychologickej sexuológii, ale celkom chýba v kapitole vývinových porúch. Opäť nevyváženosť v rozsahu i obsahu aj vzhľadom na už spomenuté témy psychologickej intervencie. Tiež by sa žiadalo, aby študenti mali odkaz na knihy, v ktorých nájdú podrobnú psychodiagnostickú problematiku rozpísanú a to aj pri niektorých konkrétnych poruchách (napr. afázia).

4. Ďalšie kapitoly

Ťažko písať o všetkých detailoch, ktoré človeka oslovia pri čítaní publikácie. Isté je, že koľko odborníkov, toľko názorov. V knihe sa niektoré témy supľujú (napr. ADHD vo vývinových poruchách aj v kapitole o neuropsychológii.)

Kapitola v gynekológii a v pôrodníctve – chýba mi informácia o potratoch a ich vplyve na psychiku, tiež o starostlivosti o ženy s postaborčným sy. Nezdá sa mi adekvátne vyjadrovanie autorky o „vzťahovej väzbe medzi matkou a plodom“ a táto časť mohla obsahovať aspoň nové, cenné poznatky z knihy J.Haštu „Vzťahová väzba“(2007). Rovnako psychosomatické aspekty tehotenstva a pôrodu (537-541) vzhľadom na súčasnosť nie sú zvlášť nové. (Ak porovnam učebnicu psychológie pre ženské sestry spred 20.rokov od autoriek Horáková,M., Stempelová, J, 1989 obsah je málo odlišný). V súčasnosti sa väčšinou používa terminológia „matka dieťa“ a nie „matka-plod“ – mám dojem, že sme zaspali dobu, alebo sme zostali ideologicky ovplyvnené minulosťou. Tiež postrádam širšie informácie o prenatálnej starostlivosti o dieťa, ktoré sú publikované aj pre nás známym autorom Prof.P.Fedora-Freybergom.

V kapitolách o psychosomatických poruchách chýbajú informácie o ochorení diabetes, hyperfunkcii štítnej žľazy, či iných hormonálnych poruchách., hypertenzii, funkčných poruchách žľenika či chorobách pečene, ľadvín.

Je dobré, že v knihe je spomenutá „behaviorálna medicína“ vo vzťahu k psychológii zdravia, ale mohlo sa študentom širšie vysvetliť čo všetko spadá do tejto kategórie. Rovnako málo pozornosti sa venuje „psychoimunológii a tanatológii“ ktoré v klinickej psychológii majú širšie zázemie.

5. Dôslednosť citácii

Keď študentov psychológie učíme dôslednosti, mali by sme ju sami zachovávať. Pri niektorých citáciách, ktoré sú v texte nie sú v citačnom indexe, alebo v literatúre

(napr. Ch. Buhlerová, aj i.). V texte citovaný Košč na str. 465 nevieme či ide o Ladislava alebo Mariána a rovnako je tomu aj v citačnom indexe. L. Košč má v literatúre uvedenú inú literatúru (Kohsové kocky, 1974) a v texte je uvedená literatúra z r. 1972. Podobných nepresností je viac, ale nechcem sa o nich viac rozpisovať. V citačnom indexe je istá disproporčnosť, ovplyvnená poznaním a zameraním autorov textov. Tieto chyby zaiste nie sú dôležité, vypovedajú iba o kvalite publikácie.

Záver:

Ak som o knihe napísala veľa kritických pripomienok, neznižujem hodnotu myšlienky „napísať dobrú učebnicu“ a jej samotnú existenciu. Študent má príležitosť načerpať nové informácie, ktoré poslúžia aj klinikom v praxi. Som rada, že kolektív slovenských psychológov sa na neľahkú úlohu podujal, žer vynaložil námahu na tak hrubú učebnicu.

Pri mojich pripomienkach skôr mám na mysli dobrú koncepciu, o ktorej autor hovorí v úvode, ale akosi sa nepodarila celkom realizovať. Klinický psychológ v súčasnosti sa musí postaviť k problémom komplexne, nároky na jeho odbornosť v praxi stúpajú. Preto aj otrocké pridŕžanie sa diagnostického manuálu MKCH-10, učebnicu zväzuje. Miestami sa mohla použiť aj ľudskejšia rétorika, napr. ak hovoríme o rodinných väzbách, o vzťahoch človeka k prírode, k ekológii a spoločnosti. Chýba viac informácií o spokojnosti so životom, o hodnotách a zmysle života, ktoré istým spôsobom formujú zdravie a výkon človeka v spoločnosti.

V mnohých aspektoch je učebnica výborne teoretická (napr. teórie psychosomatiky) ale málo praktická pre život – „čo s tým môže psychológ urobiť?“ Klinickí psychológovia by mali viac vedecky pracovať a naučiť sa tieto svoje poznatky pre prax interpretovať. Ak aj niečo doteraz urobili, potom o tom nedávame nič vedieť (aspoň nie v tejto publikácii). Príliš sa viažeme na preklady a informácie zo sveta, ktoré sú transkultúrne odlišné a nie vždy platia pre mentalitu slovenského človeka. Na tento fakt nemáme zabúdať a nemajme túžbu kopírovať „svetové učebnice“ klinickej psychológie.

J. Stempelová

Peter Halama: Zmysel života z pohľadu psychológie. Bratislava: Slovak Academic Press, 2007, s. 198.

Knižná novinka z oblasti zmyslupnosti života - zatiaľ jediná svojho druhu na slovenskej odbornej scéne - sa usiluje integrovať všetky relevantné teoretické aj výskumné poznatky o zmysle života. Slovom autora: „Prostredníctvom tejto publikácie by som rád odbornej verejnosti ponúkol prehľad súčasných poznatkov k danej problematike doplnených o výsledky mojej teoretickej aj výskumnej činnosti.“

Hoci ide o skutočne vyčerpávajúci prehľad dostupných prác z tejto oblasti, najviac je badateľný vplyv logoterapie a existenciálnej analýzy – ako to aj sám autor uvádza – keďže mu je blízka ešte z obdobia štúdia na vysokej škole, vďaka knihám V. E. Frankla. Autor je výskumným pracovníkom na Ústave experimentálnej psychológie SAV a

odborným asistentom na Katedre psychológie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Okrem existenciálnych konštruktov sa vedecky zaoberá aj niektorými témami z psychológie náboženstva a teoretickými aspektmi psychodiagnostiky.

Publikácia je členená do jedenástich väčších kapitol a v každej z nich je niekoľko podkapitol. Je veľmi prehľadná, systematická a obsahovo bohatá. Zmysel života sa tu chápe z ontologickej perspektívy – ako najvyšší integratívny činiteľ ľudského správania a prežívania. Prvá kapitola podáva prehľad názorov niektorých významných psychológov na zmysel života. Druhá kapitola sa zaoberá potrebou zmyslu života a autor v nej poukazuje na dva odlišné prístupy autorov k tejto téme. Objasňuje aj dve hlavné motivačné tendencie, ktoré možno rozpoznať v pozadí potreby zmyslu života – potrebu kognitívneho rámca a potrebu cieľov. V tretej kapitole sa možno oboznámiť so štrukturálnymi komponentmi zmyslu života – dvoj-, troj- a viac- komponentovými, pričom podrobnejšie autor predstavuje trojkomponentový model autorov Rekeru a Wonga. Uvádza tu aj výsledky vlastného výskumu, v ktorom sa zameril na súvislosti medzi jednotlivými komponentmi zmyslu života. Zdrojom zmyslu života je venovaná štvrtá kapitola, ktorá je pre mňa menej jasná, čo sa týka štruktúry a členenia podkapitol. Obsahuje však výskum autora inšpirovaný prácami Rekeru a Wonga ohľadom hĺbky zmyslu života a prináša dôležité zistenia. Cieľom piatej kapitoly je predstaviť najdôležitejšie výsledky týkajúce sa vzťahu zmyslu života s mentálnym zdravím, aj niektoré modely duševnej pohody a kvality života, v ktorých má zmysel života svoje miesto. Šiesta kapitola nazvaná Osobnostné aspekty zmyslu života sa zaoberá zaradením zmyslu života do štruktúry osobnosti, jeho integratívnou a regulačnou funkciou, osobnostnými korelátmi životnej zmysluplnosti a záverečná podkapitola podáva aktuálne zistenia o existenciálnej inteligencii. Zmysel života z vývinovej perspektívy je názov siedmej kapitoly, v ktorej sa možno oboznámiť s niekoľkými vývinovými obdobiami, v ktorých sa problematika formovania zmyslu života stáva zvlášť aktuálnou. Autor prezentuje aj vlastné výsledky výskumu, ktoré potvrdzujú zistenia zahraničných autorov. Jednou z najčastejšie skúmaných tém ohľadom problematiky zmyslu života je skúmanie vzájomného vzťahu zmyslu života a účinkov stresu na človeka či procesov zvládania záťaže. Touto témou sa autor zaoberá v ôsmej kapitole a predstavuje niektoré teórie a výskumné zistenia, vrátane vlastného výskumu – skúmal vzťah medzi dimenziami zmyslu života a spôsobom zvládania záťaže v adolescentnom veku. V deviatej kapitole autor pojednáva o vzťahu medzi zmyslom života a religiozitou a – okrem iného - uvádza aj svoje výskumy: v prvom hľadal odpoveď na otázku, ktoré dimenzie religiozity súvisia s vyššou mierou životnej zmysluplnosti a ďalšie sa týkali náboženskej konverzie ako procesu hľadania zmyslu. V desiatej kapitole sa môžete oboznámiť s metodologickými a diagnostickými prístupmi k zmyslu života. A tiež s jedinou pôvodnou slovenskou škálou z tejto oblasti – Škálou životnej zmysluplnosti ŠZZ (Halama, 2002). Záver publikácie je venovaný aplikácii teoretických poznatkov o tejto téme do oblasti klinickej psychológie, psychoterapie a poradenstva a napokon do oblasti pracovnej psychológie.

Veľmi oceňujem široký pohľad a „záber“ autora od etymológie, filozofie, cez teórie, modely, výskumné zistenia až po aplikačné možnosti. Trošku mi chýbalo „osobné slovo autora“ na záver knihy, ale je pravda, že celú líniu autor načrtnol už v predhovore. A znovu

odcitujem autora, pretože sa stotožňujem s významnosťou tohto konštruktú a potrebou seriózne sa ním zaoberať na úrovni teoretickej i aplikačnej : „V poradenskej a psychoterapeutickej praxi možno potrebu zmyslu života vnímať ako mohutnú a problémy, ktoré vyplývajú z jej nedostatku sa aspoň v našej – materiálne dobre zabezpečenej spoločnosti – vyskytujú nepomerne častejšie ako problémy vyplývajúce z nenaplnenej potreby hladu či smädu.“ Táto problematika je predmetom aj môjho vedeckého skúmania a som autorovi veľmi vďačná za jeho príspevok, ale ešte viac za možnosť osobných diskusií a zdieľania o tejto téme. Kniha skutočne môže ašpirovať na oslovenie širokej odbornej verejnosti – počnúc študentami až po kolegov z tejto alebo iných oblastí psychológie.

Jana Kunová

Karen Horneyová: Neurotická osobnosť našej doby. Praha, Portál, 2007.

Poprednú predstaviteľku neopsychoanalýzy Karen Horneyovú netreba slovenským psychológom zvlášť predstavovať, keďže okrem základných vedomostí z univerzitného štúdia sa mohli doteraz stretnúť s niekoľkými jej publikáciami v slovenskom či českom preklade (Psychológia ženy, Neuroza a lidský rúst). Vydavateľstvo Portál prichádza s prekladom knihy, ktorá sa dá právom považovať za jednu z kľúčových publikácií jej celkového diela. Neurotická osobnosť našej doby je totiž pokusom nanovo interpretovať dynamiku vzniku a udržiavania neuróz z psychoanalytického pohľadu. Horneyová sa snaží poukázať na to, že vzťah medzi detskými zážitkami a psychickými konfliktami a poruchami je omnoho zložitejší a komplexnejší než ako predpokladali ortodoxní psychoanalytici. Dištancuje sa od Freudovho zjednodušeného biologicko-fyziologického chápania psychiky a v oveľa väčšej miere zdôrazňuje kultúrnu podmienenosť neuróz.

Kniha je rozčlenená do pätnástich kapitol, pričom úvodné kapitoly sú venované základnej dynamike neuróz, a ďalšie kapitoly jednotlivým prejavom neurotického konfliktu. Prvé, čo autorka považuje za potrebné zdôrazniť, sú kultúrne súvislosti neuróz, akási kultúrna podmienenosť uvažovania o tom, čo je normálne a čo nie. Na druhej strane však zdôrazňuje psychologickú stránku tohto problému, neuróza sa totiž nedá považovať za sociologickú odchýlku od normy, ale má závažné psychologické dôsledky pre život jednotlivca. V druhej kapitole autorka podrobnejšie rozvíja koncept neurózy. V jej knihe nejde ani tak o neurózu ako klinicky fenomén, ale skôr o charakterovú neurózu, teda prítomnosť dlhodobého a konzistentného problémového reagovania, ktoré je dôsledkom chronického procesu prítomnosti patogénneho konfliktu, zvyčajne so začiatkom v detstve. Horneyová na základe svojich skúseností vidí istú podobnosť konfliktu u všetkých neurotikov, čo považuje práve za prejav našej kultúry. Tou podobnosťou sú najmä závislosť na citovom prijatí inými, pocity menejcennosti a nedostatočnosti, či inhibícia v presadzovaní sa.

Kapitoly 3, 4 a 5 sú prezentáciou autorkinej teórie základnej úzkosti a hostility. Prežívanie úzkosti je základným dynamizmom neurózy, v prípade neurózy však ide o neurotickú úzkosť, ktorá nezodpovedá bežne prijímaným názorom, a je neprimeraná vzhľadom na možné nebezpečie. Tu Horneyová pripúšťa Freudov prínos k objasneniu toho, že za neurotickou úzkosťou je potlačená hostilita. V piatej kapitole zameranej na vznik neurózy sa zameriava na rodinné prostredie – neurotickí ľudia mali často rodičov, ktorých správanie vyvolávalo hostilitu – nedostatok vrelosti, zanedbávanie, agresivita, uprednostňovanie iných, nadmerné trestanie apod. Pocity hostility dieťa z rôznych dôvodov (pocity viny, strach, bezmocnosť, závislosť na druhom) vytesní, čo vedie k zvýšeniu úzkosti a vytvoreniu neurotického kruhu. Horneyová pripúšťa že dynamika úzkosti a hostility je do istej miery vlastná všetkým ľuďom, avšak u neurotika sa viaže so silným pocitom bezmocnosti a neschopnosti tento kruh prekonať smerom k zrelým vzťahom s inými.

Základná úzkosť má pre človeka vážne dôsledky v oblasti psychického fungovania, a človek si na jej zvládnutie vytvára rôzne neurotické tendencie, ako napr. silnú potrebu citovej náklonnosti, túžba po moci, spoločenskom postavení a majetku, neurotická súťaživosť apod. Autorka v jednotlivých kapitolách na príkladoch poukazuje na to, ako tieto prejavy odrážajú základný konflikt hostility a úzkosti. Záver knihy sa znovu nesie v znamení zdôrazňovania kultúrnej podmienenosti neuróz, pričom Horneyová zdôrazňuje najmä to, že neurotik prežil kultúrne podmienené problémy vo vyhrotenej podobe a nedokázal ich zvládnuť bez ujmy na svojom charaktere.

Dá sa povedať, že kniha predstavuje najkomplexnejší úvod do Horneyovej teórie. Dá sa preto odporučiť študentom psychológie a príbuzných odborov, ale aj všetkým psychológom a psychoterapeutom, ktorí by chceli Horneyovej prístup poznať z prvej ruky.

Peter Halama

Adolf Guggenbühl-Craig: Nebezpečí moci v pomáhajících profesích. Praha: Portál, 2007, s. 120

Vydavateľstvo Portál v edícii Spektrum opäť prináša knihu, ktorá hneď upúta svojím provokačným názvom a ktorá oslovuje tú stránku vzťahu v pomáhajúcich profesiách, o ktorej mnohí terapeuti, sociálni pracovníci, lekári či učitelia nechcú ani premýšľať, alebo si z nej robia žarty, alebo sa tvária, že neexistuje, prípadne, že ju majú pod kontrolou. Ide o rozdelenie moci v takýchto formálne štruktúrovaných vzťahoch.

Autor sa zaoberá v jednotlivých kapitolách otázkou, ako a prečo jedinci v pomáhajúcich roliach častokrát spôsobujú (hoci len dočasne) nešťastným, chorým alebo dezorientovaným ľuďom veľké škody, ktoré bývajú priamym dôsledkom práve ich rozhodnutiu pomáhať. Odhodlanie pomáhať, riešiť situácie klientov (niekedy i proti ich vôli) predpokladá viac-menej konkrétnu predstavu pomáhajúceho o tom, ako by

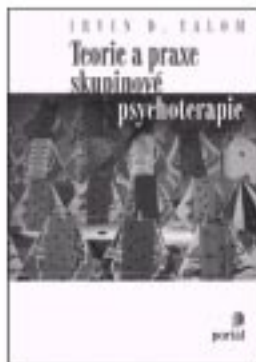
mala vyzerat' ideálna životná situácia nešťastníkov a autor začína svoje pojednanie o moci návratom do osvietenstva, odkedy možno datovať predpoklad, že človek by mohol byť a mal by byť rozumný a sociálne prispôsobený, že naplnenie ľudského života spočíva v tom že sa človek vyvíja „normálne“, zdarne prejde vývinovými štádiami a pokiaľ tomu tak nie je, prichádza na rad (hoci v dobrej vôli konaný, avšak často problematický alebo problematicky motivovaný) zásah napríklad sociálnych pracovníkov, často aj proti chceniu trpiaceho alebo nešťastného človeka v núdzi. Hľadajú sa motívy takéhoto správania a nezriedka nimi bývajú mocenské túžby či nevedomá krutosť.

Ak by čitatelia očakávali vedeckú publikáciu opierajúcu sa o empirické výskumy narábania s mocou v psychoterapii, resp. v sociálnej práci, boli by sklamaní. Autor totiž vo svojej knihe neuvádza ani jeden zdroj literatúry (na čo upozorňuje hneď v úvode) a jednotlivé kapitoly majú skôr esejistický charakter, pričom východiskom pre úvahy je najmä jungiánska analytická psychológia – archetyp „liečiteľ-chorý“, tieň, eros, individuácia. Text ľahko vtiahne čitateľa, nie je rozvláchny, krátkosť kapitol zabezpečuje dynamiku a jeho provokačné ladenie nenechá čitateľa nedotknutého.

Publikácia je jasne štruktúrovaná, text je členený do 21 kapitol (vyberám napríklad Sociálna práca a inkvizícia, Analýza a sexualita, Analytik ako lichotník, Zneužitie hľadania zmyslu, Mocný lekár a detinský pacient, Tieň, spustnutie a zlo /Homo homini lupus/, Je analýza odsúdená na stroskotanie?, Eros, Bezmocný psychoterapeut a ďalšie). Celkovo možno povedať, že ide o „čtivú“ knižku, poskytne vhľad a podnieti reflexiu motívov tých, ktorí sa pripravujú na prácu lekárov, psychoterapeutov, sociálnych pracovníkov či učiteľov. Doporučujem študentom odborov pomáhajúcich profesií, vyučujúcim, pracovníkom i lektorom či tým, ktorí sa už niekedy ocitli aj na „druhej strane“ takéhoto vzťahu.

O autorovi: Adolf Guggenbühl-Craig je jeden z popredných jungiánskych analytikov. Prednáša na medzinárodných fórach, je bývalým prezidentom Inštitútu C.G.Junga v Zürichu a Medzinárodnej spoločnosti analytickej psychológie. Je autorom viacerých kníh z oblasti hlbinej psychológie a psychoterapie: *From the Wrong Side: A Paradoxical Approach to Psychology* (1995), *Eros on Crutches: Reflections on Psychopathy and Amorality* (1999), *Marriage: Dead or Alive* (2001) – u nás vyšla v roku 2000 pod názvom *Manželství je mrtvé! Ať žije manželství!* vo vydavateľstve Gemini99, *The Old Fool and the Corruption of Myth* (2006).

Lucia Adamovová

I. D. Yalom

Teorie a praxe skupinové psychoterapie

Autor podrobně popisuje způsoby práce se skupinou i úskalí, která taková práce má, její omezení i účinné faktory. Vychází nejen ze svých dlouholetých zkušeností a zkušeností svých kolegů, ale také z výzkumů. Teoretická pojednání často prokládá důkazovými a problémy vysvětluje na případech z praxe. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie* je základní učební a příručka pro všechny terapeuty a poradce pracující se skupinou, bez ohledu na to, který terapeutický směr zastávají.
vzt., 624 s., 799 Kč

K. Grawo

Neuropsychoterapie

Kniha sbírá, co dnes víme o neuronálních strukturních a procesech, které podléhají změně a ovlivňují naše postoje a způsoby jednání. Snaží se odpovědět it například na otázky, jaké poznávací mechanismy ovlivňují psychické nemoci nebo jak je možné, že vznikají psychické poruchy. Záměrem odkazuje čtenář k neurovědním objevům pro psychoterapeutickou práci s pacienty, kteří trpí tímto poruchami tepr. Kniha je určena studentům medicíny, psychologie, tělesné výchovy, psychiatrii a neurologiím.

A. Guggenbühl-Craig

Nebezpečí moci v pomáhajících profesích

Zakletý praktik na poli psychoterapie a pomáhání se zaměřil na stěžejní aspekty pomáhajících profesí, především nad míru moci. Zabývá se lidské motivací, ale zároveň se i na nevyvážený vztah mezi pomáhajícím a klientem, a na další rizika, která s sebou pomáhající profesie skrývají.
brož., 120 s., 289 Kč

J. Praško, J. Vyskočilová,
K. Adamcová, H. Prašková

Agorafobie a panická porucha

Ve vzájemně těsné spolupráci se čtenáři dozvědí, jak mohou spolupracovat, zda sami nebo jejich příbuzní mají aparátů či panickou poruchou. Autoři vysvětlují příčiny a nejlépejší či stavební léčby – jaké s katastrofou lézí myšlenkami, se svou zpožd. Přílohou je učební léze v topické agorafobie či panické poruchy, jejich příčinou a pracovním pomáhajících profesí.
brož., 288 s., 279 Kč

Zádejte v knihkupectvích nebo na adrese nakladatelství: Portál s. r. o., tel. 283 028 203, e-mail: obchod@portal.cz
Knihkupectví Portál:

Jindřichská 30, Praha 1, Dominikánské n. 8, Brno, Husova 60, České Budějovice, Prokopova 19, Plzeň
www.portal.cz

Testcentrum – Hogrefe nabízí nové slovenské verze psychodiagnostických metod

BIP – Bochumský Inventár profesijných charakteristík osobnosti

BIP je určený na diagnostiku osobnostných predpokladov, ktoré sú rozhodujúce pre úspech v zamestnaní. 14 diagnostikovaných dimenzií (210 položiek), ktoré sú priradené k 4 rôznym oblastiam profesijných predpokladov, poskytuje profil osobnosti, ktorý možno využiť ako jedno z kritérií pri výbere a umiestňovaní pracovníkov, pri poradenstve v kariérovom vývine dospelých a v ďalších oblastiach.

NEO päťfaktorový osobnostný Inventár

Inventár je jedným z najpoužívanejších osobnostných dotazníkov na diagnostiku faktorov tzv. Veľkej päťky. Inventár zisťuje úroveň jednotlivca v piatich osobnostných vlastnostiach: neurotizmus, extravertizma, otvorenosť voči zážitkom, svedomitosť a prívrativosť. Respondent počas administrácie odpovedá na 60 položiek, 12 pre každý faktor.

WISC-III^{SK} - Wechslerova Inteligenčná škála pre deti

Diagnostika intelektových schopností detí vo veku 6-17 rokov - posúdenie celkovej úrovne i štruktúry rozumových schopností. Slovenská verzia WISC-III obsahuje upravené položky a národné normy vytvorené úpravou českých noriem na základe výsledkov porovnávacieho standardizačného výskumu. Diagnostikuje sa pomocou verbálnej a performačnej škály,

Osobnostný poker

Osobnostný poker je psychodiagnostická kartová hra, ktorú môžu používať riaditelia pracovníci, moderátori, tréneri, vzdelávací pracovníci, poradcovia a personalisti, to znamená všetci, ktorí pracujú s tímami a skupinami. Môže sa použiť pri práci s manažmentom, v projektových tímoch, v procesných tímoch, na oddeleniach či vo vzdelávacích skupinách v rámci firemného a mimofiremného vzdelávania. Hra je vhodná pre už existujúce tímy a skupiny, ako aj pre také, ktorých členovia sa ešte vôbec nepoznajú alebo sa poznajú len málo. Hru je možné využiť aj ako súčasť Assessment resp. Development Centre.

Úplný prehľad nabízaných titulů naší i zahraniční produkce najdete
na Internetové adrese: www.testcentrum.com nebo www.testcentrum.cz

STANOVY A ČLENSTVO V SPS

- Slovenská psychologická spoločnosť pri SAV je dobrovoľné vedecké a profesné združenie psychológov, ktoré pracuje ako občianske združenie. Usiluje sa o podporu a rozširovanie psychológie ako vedy i praktickej disciplíny, o rozvoj a využívanie psychologických poznatkov v spoločnosti.
- Orgánmi SPS, ktoré riadia a zabezpečujú všetky jej činnosti, sú: Valné zhromaždenie, výbor, predseda, predsedníctvo, výbory oblastných skupín a sekcií, revízor.
- SPS má tri kategórie členov: *riadnym* členom SPS sa môže stať iba absolvent vysokoškolského štúdia psychológie, *mimoriadnym* členom sa môže stať odborník z príbuznej či spolupracujúcej vednej disciplíny a študent psychológie počínajúc 3. semestrom štúdia. *Čestné členstvo* sa priznáva významným domácim alebo zahraničným odborníkom, ktorí sa osobitným spôsobom zaslúžili o rozvoj psychológie.
- Podmienkou prijatia za člena je podanie písomnej prihlášky, ktorej súčasťou je odporúčanie dvoch riadnych členov SPS. Každý člen SPS je povinný dodržiavať profesijnú etiku a dbať na hodnotu ľudského bytia.

Adresa:

SLOVENSKÁ PSYCHOLOGICKÁ
SPOLOČNOSŤ pri SAV
Ústav experimentálnej psychológie SAV
Dúbravská cesta 9
813 64 Bratislava
Slovenská republika
Tel: 02/5477 5625
Fax: 02/5477 5584
e-mail: sps@savba.sk
<http://www.psychologia.sav.sk/sps>

PSYCHOFÓRUM

1/2008

Psychofórum je bulletinom Slovenskej psychologickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied. Informuje čitateľov o aktuálnych námetoch a udalostiach z profesného života psychologickej obce. Je zasielané bezplatne dvakrát ročne tým členom SPS, ktorí zaplatili členský príspevok.

Redakcia a administrácia :

Psychofórum vydáva Hlavný výbor SPS pri SAV. Číslo 1/2008 bolo financované z členských príspevkov SPS.

Redakčná rada: HV SPS

Distribúcia: SPS

Tlač: PELIKÁN, s.r.o., StaráGala, Holice

Adresa:

PSYCHOFÓRUM, Slovenská psychologická spoločnosť pri SAV, ÚEP SAV, Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava, SR
E-mail: sps@savba.sk, alebo peter.halama@savba.sk

Príspevky posielajte na diskete (formát word, rtf), písomne vytlačeným textom, alebo elektronickou poštou.

Uzavierka budúceho čísla:

30. september 2008

Príspevky v bulletine nemusia vyjadrovať názory členov redakčnej rady.

Za odbornú a jazykovú stránku zodpovedajú autori príspevkov.

HLAVNÝ VÝBOR SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI

<p><i>predseda</i> Doc. PhDr. Ivan SARMÁNY-SCHULLER, CSc. Krížna 36, 811 07 Bratislava, tel.: 02/5542 3022 Ústav experimentálnej psychológie SAV, Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava tel.: 02/5477 5625 fax: 02/5477 5584, e-mail: expssarm@savba.sk</p>	<p><i>podpredseda</i> Doc. PhDr. Mária BRATSKÁ, CSc. Studenohorská 73, 841 03 Bratislava, tel.: 02/647 805 39 Katedra psychológie FIF UK, Gondova 2, 818 01 Bratislava, tel.: 02/59 339 437 mobil: 0903 207710 e-mail: madabra@stonline.sk</p>	<p><i>výkonný tajomník</i> Doc. PhDr. Eva SZOBIOVÁ, CSc., Katedra psychológie FIF UK, Gondova 2, 818 01 Bratislava tel.: 02/59 339 165, 02/5296 2129 mobil: 0902 657 727 e-mail: eva.szobiova@fphil.uniba.sk</p>
<p><i>hospodár</i> Doc. PhDr. Matej CZAKO, PhD. Karloveská 23, 841 04 Bratislava, tel.: 02/654 23 898, mobil: 0903 233 348 e-mail: czako@fphil.uniba.sk</p>	<p><i>revízor</i> PhDr. Štefan GRAJČÁR Žehrianska 7, 851 07 Bratislava, tel.: 02/6383 4540 Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Župné nám. 5-6, 812 67 Bratislava 1 tel.: 02/597 538 21, mobil: 0905 542 748 e-mail: stefan.grajcar@upsvar.sk</p>	<p><i>Psychofórum - zodpovedný redaktor</i> Mgr. Peter HALAMA, PhD. Katedra psychológie FH TU Hornopotočná 23, 918 43 Trnava Ústav experimentálnej psychológie SAV, Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava mobil: 0907 337 134 e-mail: peter.halama@savba.sk</p>
<p>Doc. PhDr. Stanislav HVOZDIK, CSc. Katedra psychológie UPJŠ Popradská č.66 040 11 Košice</p>	<p>PhDr. Jolana LAZNIBATOVÁ, CSc. Skalická 12, 831 02 Bratislava tel.: 02/4425 3892 Škola pre mimoriadne nadané deti Teplická 7, 831 02 Bratislava tel.: 02/4464 1214 e-mail: laznibatova@centrum.sk smnd@smnd.sk</p>	<p>Doc. PhDr. Vladimír SALBOT, CSc. Katedra psychológie, Pedagogická fakulta UMB, Ružová 13, 974 11 Banská Bystrica tel.: 048/436 4716, e-mail: vsalbot@pdf.umb.sk</p>
<p>PhDr. Pavol ŠMÝKALA Lipová 66/37, 921 01 Piešťany tel.: 033/762 52 59, mobil: 0903 460 076</p>	<p>PhDr. Blandina ŠRAMOVÁ, PhD. Katedra pedagogickej psychológie Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre e-mail: bsramova@ukf.sk mobil: 0907 670 324</p>	
<p><i>sekretariát</i> Slovenská psychologická spoločnosť pri SAV Ústav experimentálnej psychológie SAV, Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava tel.: 02/5477 5625 fax: 02/5477 5584, e-mail: sps@savba.sk</p>		